Naš tednik Koroška

kulturno - politično glasilo · svetovnih in domačih dogodkov

6. leto / številka 3 — V Celovcu, dne 21. januarja 1954 — Cena 1 šiling

Najlepše darilo

Dobra knjiga

Milovan Djilas

V zadnjih tednih se je svetovni tisk ponovno pečal z novimi pojavi v jugoslovanskih listih.

Tajnik centralnega komiteja Zveze komunistov Jugoslavije ter predsednik parlamenta Milovan Djilas, gotovo ena najmerodajnejših osebnosti vsega režima, je napisal vrsto člankov, ki so nekam nakazovali novo pot „jugoslovanskega socializma". V teh člankih je posebo šibal novo „visoko" družbo, razmere v komunistični stranki in državi. Utemeljeval je potrebo po javni kritiki in javnem razgovoru in med drugim zapisal: „Moramo se torej učiti in naučiti spoštovati tuje mnenje — po svojem položaju je gotovo vedel, da ga do sedaj niso spoštovali —, čeprav se nam zdi neumno ali konzervativno . . . Morali se bomo navaditi, da bomo ostali s svojim mnenjem v manjšini, čeprav bi imeli prav . . . Ustvariti moramo tak družbeni red, ki bo s svojim avtomatičnim delovanjem branil predvsem človeka in njegovo osebnost . . ."

Zahteval je v svojih člankih, da pridejo na mesta, ki zahtevajo strokovno znanje res tudi strokovnjaki, trdil je, da zasluge iz vojnega časa same še ne zadoščajo.

Kakor je to novo stališče odgovornega člana centralnega komiteja Zveze komunistov izzvalo veliko pozornost doma, tako je tudi ves zapadni svet gledal v tem nakazovanje novega razvoja v državi sami. Vsakdo pa je bil prepričan, da bi tak razvoj šel le korakoma, ker bi hitra sprememba pomenila nepremostljive gospodarske in politične težave. Najtežje pa so seve bili prizadeti tisti, ki so s svojimi vojnimi zaslugami prišli na odločilna mesta brez strokovnega znanja. V teh krogih se je rodil tudi odpor in tako je centralni komite Zveze komunistov Jugoslavije zasedal v soboto 16. januarja in zavzel tudi jasno stališče. Obsodil je Djilasove članke, češ da rušijo obstoječi red v državi in ugled komunistične stranke. Prevladalo je proti Djilasu mnenje, da je tudi zanaprej potrebna kontrola vsega državnega aparata po komunistični stranki, prevladalo je mnenje, da delajo prav oni, ki se vozijo na državne stroške z avtomobili in da nima prav on, ki je hodil peš na razne seje.

Centralni komite Zveze komunistov je razrešil Milovana Djilasa vseh njegovih funkcij, tako tajništva centralnega komiteja samega kakor tudi predsedniškega mesta parlamenta. V enem pa je ostal Djilas stanoviten, on ni priznal, da je grešil, čeprav je moral priznati, da obstoja njegova pregreha v tem, da svojih člankov ni pred objavo predložil centralnemu komiteju. S tem, da ni priznal, da je stvarno grešil, je zopet potrdil, da so bile njegove trditve resnične in so resnične.

Razume se, da odpust enega najmerodajnejših politikov države iz vseh njegovih položajev in če pri tem gre še za moža, ki je skozi desetletja usmerjal miselnost vsega režima, ne more biti brez posledic za nadaljnji razvoj.

Podobne pojave smo videli v vseh avtoritarnih režimih vzhoda. Tako se je godilo na Češkem Slansky-ju, v Bolgariji Dimitrovu, na Madžarskem Rakoši-ju in končno v Rusiji Beriji v zadnjem času. Po vsej verjetnosti ležijo Djilasovi grehi na drugi liniji, odstranitev pa se je izvršila na podoben način. Človek, ki je zagovarjal človeka in njegovo osebnost, je moral iti. Diktatura človeka, ki bi bil pripravljen, da pusti veljati tudi mnenje drugega, če je tudi slučajno nasprotno, ne prenese.

Pri vsem pa je nekam čudno, da je mogel Djilas napisati vrsto takih člankov predno se je centralni komite zbudil in prav gotovo ti članki niso ostali tudi najmerodajnejšim neopaženi. Ni pa izključeno, da si bodo merodajni vendar Djilasovo kritiko vzeli vsekako k srcu in kljub njegovi odstranitvi mnenje moža upoštevali, ki je videl več kakor vidijo drugi.

Ruska nota Avstriji

Kakor smo poročali, je Avstrija naslovila 5. januarja t. l. na vse štiri velesile poziv, da bi v Berlinu rešili vprašanje državne pogodbe za Avstrijo do kraja.

Dne 18. januarja je na avstrijski poziv odgovorila sovjetska vlada s posebno noto, v kateri izraža upanje, da bodo zunanji ministri na berlinski konferenci kmalu dosegli sporazum o avstrijski državni pogodbi. V noti Sovjetska zveza naglaša, da je bila vedno za hitro rešitev avstrijske državne pogodbe, da pa so to zadrževale okoliščine, ki niso v ruskem območju. Uspešna rešitev tega vprašanja pa bo zavisela od tega, kako se bodo dali vsi udeleženci na berlinski konferenci voditi od misli, da služi upostavitev svobodne in nezavisne Avstrije utrditvi miru v Evropi. Od tega zavisi v smislu ruske note tudi vprašanje udeležbe avstrijskih zastopnikov pri razgovorih.

Vlade zapadnih velesil pa so na avstrijski poziv z dne 5. januarja že povoljno odgovorile.

Istega dne pa je Moskovska Pravda objavila članek o razmerah v Avstriji. V tem članku Pravda trdi, da se je v Avstriji pričelo ponovno gibanje za priključitev k Nemčiji in da to gibanje podpira zapadno nemška vlada. Po tem članku vrši Nemčija na Avstrijo dvojen pritisk in sicer gospodarski, ki ogroža samostojnost avstrijskega gospodarstva, in politični s trditvijo, da je Avstrija nemška zemlja, ki je le po krivici odtrgana od materne države.

Glede prostorov so se zedinili

Dolga pogajanja so se vršila v Berlinu glede prostorov, v katerih naj bi se konferenca vršila. Pred par dnevi je že izgledalo, da se niti v tem vprašanju ne bodo mogli zediniti. Končno je vendar prišlo do sporazuma in sicer tako, da se bodo zunanji ministri prvi teden posvetovali v zapadni coni Berlina, drugi teden v ruskem sektorju mesta, tretji teden zopet v zapadni coni in tako naprej, dokler bo pač konferenca trajala.

V zvezi s konferenco v Berlinu je zapadno nemška vlada izdala proglas, kjer stavi svoje zahteve in sicer svobodne volitve v obeh delih Nemčije, ustavodajno skupščino, skupno vlado za oba dela Nemčije in popolno svobodo političnega odločanja. Prihodnji teden pa bo že pokazal v kakem vzdušju se bodo zunanji ministri v Berlinu pozdravili.

Ameriški zunanji minister Dulles je izjavil, da pričakuje od konference v Berlinu združitev obeh Nemčij. Nadalje je povedal, da berlinska konferenca ne sme trajati nad tri tedne. Glede avstrijskega vprašanja pa je izjavil mnenje, da bo to vprašanje rešeno, **če bo pri vseh štirih dobra volja.**

Nova italijanska vlada

Poslanec demokrščanske stranke Fanfani je dobil od državnega predsednika nalogo, da sestavi novo vlado. Poskusil je z razgovori na vse strani in končno mu je uspelo postaviti vlado, ki je izraz volje ene same stranke. Sicer je v demokrščanski stranki močno razvito tako desno kakor tudi levo krilo in v vladi sta zastopani obe struji, tako da je do vodstva stranke zopet normalno razmerje, posebno že, ker je najožji sodelavec dolgoletnega ministrskega predsednika De Gasperi-ja Andreotti postal notranji minister. Zunanje ministrstvo vodi Atilio Piccioni, bivši sodni minister.

Ministrski svet na Dunaju

Zadnji torek je avstrijski ministrski svet z zadovoljstvom vzel na znanje rusko noto, ki ustvarja nekaj upanja, da bo v Berlinu vendar avstrijska državna pogodba dozorela. Ministrski svet je sklenil, da izdela k temu vprašanju še posebno spomenico, ki bo predana vsem zunanjim ministrom štirih velesil v Berlinu. Oficielna avstrijska delegacija z zunanjim ministrom Figlom na čelu bo odpotovala v Berlin šele, ko bo avstrijsko vprašanje na dnevnem redu.

Državni tajnik Bock je poročal o svojem obisku v krajih na Predarlskem, ki so bili po snegu težko prizadeti in kjer so posebno Švicarji ter Amerikanci največ pomagali.

Minister Waldbrunner je poročal o svojih posvetovanjih z zapadno montansko unijo, kjer je zastopal avstrijske potrebe glede izvoza jekla.

Zunanji minister Figl je poročal o imenovanju bivšega zunanjega ministra dr. Karla Gruberja za avstrijskega poslanika v USA. Dr. Gruber bo svoje mesto nastopil začetkom marca t. l.

Prezident Rene Coty je prevzel oblast

V soboto, dne 16. januarja, se je v Parizu vršila svečana predaja oblasti iz rok starega predsednika republike g. Vincent-a Auriola v roke novega prezidenta René-ja Coty.

Ta predaja je bila tokrat tako slovesna kakor pred 22. leti. 200 ljudi je bilo k tej svečanosti povabljenih. Vse ulice, po katerih se je peljal novi prezident k tej svečanosti, so bile natrpane ljudstva.

Ob vhodu je Auriol, ki je tokrat nosil vsa odlikovanja, sprejel novega prezidenta in ga vedel v veliko palačo ter mu tam izročil oblast z besedami: „Izročam Vam s tem oblast, katero je 16. januarja 1947 položil parlament v moje roke, in Vam želim za poslovno dobo sedmih let mnogo sreče in uspeha".

Na Dunaju je v zmedenosti **desetletni gimnazijec skočil** skozi okno drugega nadstropja in bil na mestu mrtev.

Vojna škoda v Avstriji znaša **82 milijard** šilingov. Pri tem je država utrpela škodo 41 milijard, privatniki pa 11 milijard šil. Ostalo pa se razdeli na razna podjetja.

KRATKE VESTI

Zastopnik jugoslovanskega zunanjega ministrstva v Beogradu je izjavil, da bo jugoslovanska vlada **protestirala** pri avstrijski vladi radi nameravanih sprememb zakona o dvojezičnih šolah.

Turčija je podpisala mednarodni dogovor glede pravic žena. Po tem dogovoru imajo sedaj tudi žene v Turčiji volilno pravico in tudi pravico do raznih mest v javni upravi.

V bližini Prage se je ponesrečilo prometno letalo in **15 potnikov** je pri tem izgubilo svoje življenje.

Na Koroškem bodo v tekočem letu pričeli z zidavo dveh poslopij za srednje šole in sicer realno gimnazijo za dekleta in realko za fante.

Tudi na Štajerskem so **plazovi zahtevali** 20 smrtnih žrtev.

Angleška kraljica Elizabeta II. je sedaj na potovanju po vsem **britanskem imeriju.** Dne 10. majnika t. l. bo obiskala tudi Gibraltar, to je najjužnejši del Pirenejskega polotoka. Proti temu obisku so vložili Španci protest, ker smatrajo, da je Gibraltar del Španije. Britanska vlada je ta protest odklonila.

Novi poslanik Velike Britanije v Avstriji g. Geoffrey Wallinger, ki je naslednik poslanika Harold-a Caccia

---

Švedski rdeči križ je poslal avstrijskemu rdečemu križu 100.000 švedskih kron (500 tisoč šil.) v pomoč po snežnih katastrofah prizadetim.

V Innsbrucku so osemletnemu fantu izdrli zob. Krvavitev niso mogli ustaviti in tako so fanta poskusili rešiti z nekim ameriškim medikamentom Globulin, ki je v stanu ustaviti krvavljenje. Ta medikament so v najhujši burji z letalom pripeljali 7.000 km in potem pri vseh prometnih težavah spravili iz Nemčije v Innsbruck. O podobnem slučaju javljajo iz Italije.

Da bi v poletju pritegnili več tujcev iz Zapadne Nemčije, bodo predvsem skrbeli, da bodo prometne zveze s Porenjem zboljšane.

V Beljaku manjka 1912 stanovanj, na Koroškem pa 12.000.

Koroški deželni glavar Wedenig je prenakazal iz deželnih sredstev kot prvo pomoč **snežnim žrtvam** na Predarlskem 50.000 šilingov.

Avstrijske mlekarne prevzamejo dnevno 2,6 do 2,7 milijonov litrov mleka. Le 1,2 milijona litrov mleka se neposredno porabi, ostalo mleko morajo predelati v maslo in sir. Tako izdelajo dnevno 55 do 60 ton masla in 20 do 25.000 kg sira. 400.000 litrov posnetega mleka vzamejo kmetje dnevno nazaj. O izvozu mlečnih izdelkov pa pišemo na gospodarski strani.

V Avstraliji so leta 1953 izkopali 5 milijonov 735.320 ton premoga, kar je največja številka do sedaj.

Prebivalstvo Kitajske je naraslo na preko 500,000.000 ljudi.

„Nautilus" se bo imenovala prva podmornica na pogon z atomsko energijo. 21. januarja jo bodo v Ameriki stavili v promet. Strokovnjaki pravijo, da bo podmornica mogla ostati pod vodo „dokler bo moštvo vzdržalo" . . .

Daimler-Puch-AG. je od leta 1946 producirala 150.000 motornih koles. Istotako znaša produkcija koles skoraj 150.000. Pri tej priliki so izžrebali motorno kolo tipe 250TS, eno tipe 175 SV in „Motorroller" ter pet koles. 40 odstotkov vse produkcije so izvozili v inozemstvo, vse drugo pa je pokupil domači trg.

Trst so bila vedno vrata **avstrijskega eksporta** na jug in na Daljnji vzhod. V zadnjem času pa so severna pristanišča nudila avstrijskemu eksportu take ugodnosti, da se je velik del našega izvoza preusmeril na sever. Sedaj se vršijo med avstrijskimi, jugoslovanskimi in italijanskimi zastopniki razgovori, da bi dobila Avstrija več ugodnosti na poti v Trst preko Jugoslavije. Računajo, da bodo ta pogajanja uspešna.

Politični teden

Po svetu . . .

Domenili so se in sporazumeli, da se bodo v Berlinu sestali in pogovorili, kaj bi storili z Nemčijo in Avstrijo in potem več ali manj med zgolj štirimi očmi poizkusili zvedeti drug od drugega, kdo ima več atomskih orožij. Slednje je v toliko važnejše, ker se drug drugega bojita in brž, ko bi se kdo od obeh zarekel, bi drugi že vedel slabost izrabiti.

Izgleda, da je res tako. Domenili so se, da se bodo pogovorili, ker so se bali, da bi jih „hladna" vojna privedla v njih nepopustljivem zadržanju do prave vojne. Pri vsej veliki propagandi in zapovedani samozavesti so ostali vendarle pri politiki. In ti se zdaj bore za zmago v prvih potezah velike — morda šahovske — igre med Zapadom in Vzhodom. Smešno je, pa resnično, da se ne morejo zediniti, kje naj bi se pogovarjali. Kot da bi bila posoda važnejša kot jed, ki je v njej.

Uvod v berlinsko konferenco je bilo otipavanje

Berlin je razdeljen v štiri sektorje, največji je ruski, toda manjši kot ostali trije. Rusi so tako želeli, da bi vsaka konferenca bila v enem izmed sektorjev zapadnega Berlina, oziroma po ena v vzhodnem sektorju. Tri zapadne sile so želele, da bi se konference vrstile v vsakem od štirih sektorjev zasedbenih sil Berlina. S tem je prišlo do izraza dvojno gledanje na Berlin in Nemčijo: Berlin so zasedle tri zmagovite zapadne sile (po dogovoru s Sovjeti) in Sovjetska rdeča armada. Pri razgovorih med štirimi na sebi suverenimi državami naj obvelja demokratično načelo, da ima vsaka enako pravico, saj je n. pr. Francija kot najmanjša sila od teh štirih od svojega narodnega telesa n. pr. največ žrtvovala v borbi proti skupnemu sovražniku. Sovjeti pa menijo, da imajo zasedeno slabo polovico bivšega Reicha in več kot tretjino Berlina in da bi zato ne odgovarjalo stvarnosti, če bi konference bile trikrat v zapadnem Berlinu in šele vsakikrat četrtič v vzhodnem Berlinu.

Pri vsem tem je tudi razumljivo, da so prvotni glasovi, ki so napovedovali „novo" dobo, bili preuranjeni in so potihnili. Trezno gledanje in presojanje je pač mnogo vredno. Zadnjikrat smo napisali, da mnogi vidijo dober znak v tem, ker je bil k berlinskim pogovorom pritegnjen tudi sovjetski visoki komisar za Avstrijo, Iljičev. Medtem so taisti „pogruntali", da je bil ta diplomat tudi že v Berlinu v sličnі službi. Ni torej nujno, da bi Sovjeti z Iljičevom imeli kak poseben dober namen kar se Avstrije tiče. Tudi avstrijski kancler ing. Raab je med drugim dejal zgolj „da ni izključno", da bi o Avstriji kaj govorili in za njo storili. Avstrijska zunanja politika je itak že od konca vojne prisiljena na tezo „bolje nekaj kot nič" in danes mora naša zunanja politika isto ponavljati: če bi se v Berlinu dogovorili, naj Rusi in Amerikanci svojo zasedbo omeje na „simbolično" — je to korak za nas naprej.

Francozi in Angleži so svojo zasedbo itak zmanjšali na minimum, oz. na civilne nadzorstvene organe, kar je za avstrijsko ljudstvo na vsak način velika olajšava.

Glede Avstrije se pač ne more kaj posebnega zgoditi, toda kaj bodo govorili o Nemčiji

Že v zadnjem političnem pregledu smo na to opozorili. SPD (Socialistična stranka zapadne Nemčije) je na predvečer berlinske konference čudno molčeča. Njen predsednik in predsednik in kancler vladne krščanske demokratske koalicije sta imela težke pogovore in sklenila, da pojdejo zakoni, ki uvajajo oborožitev Zapadne Nemčije svojo pravno pot, toda potihem . . . To je bila edina koncesija Adenauerja socialistični stranki. Doba berlinskih razgovorov je za vse Nemce v toliko neprijetna, ker se boje, da bi štirje (med njimi Francoz) mogli govoriti tudi brez njih. Tukaj utegne takoimenovana „os" Washington—Bonn naleteti na trenutno slučajnostno „os" Pariz—Moskva in tega se Nemci boje in koalicija in opozicija zato čakata . . .

Komunistična vzhodna Nemčija kot satelit Sovjetov in z ameriškimi sredstvi obnovljena zapadna Nemčija s svojim oboroževanjem (zgolj slično kot v vzhodni Nemčiji) in članstvom k evropski obrambni zvezi sta pač najtežja činitelja in najtežje rešljiva vprašanja v pogovorih v Berlinu.

Po drugih političnih odrih več ali manj zanimive stvari.

Časopisni korespondenti iz Italije, katerih poročila beremo po nemških in drugih časopisih, pišejo o težki zagati, v katero je zašla italijanska vlada, ki je imela v parlamentu večino komaj nekaj poslancev in se je s Trstom pred tedni nekoliko blamirala. Če bi bili dobili Trst, bi imeli danes v Italiji krščansko demokratično-liberalno-monarhistično koalicijo. Tako pa do tega ni prišlo, pač pa utegne sedanji glasnik demokristjanov sestaviti vlado z desničarskimi socialisti in brez monarhistov. O konferenci petih o Trstu so komaj še govori, pač pa se naglašuje, da sta jugoslovanska in italijanska vlada v pogovorih glede Trsta, ali razmejitve.

Francozom je njih novi državni predsednik prisegel na oblast (po njih ustavi zelo omejeno) in tako imajo zdaj državnega in ministrskega predsednika in stari parlament in morejo znova početi svoj parlamentarni teater à la Moliere.

V arabskem svetu ni vse v redu. Prav do vsega zadnjega smo menili, da je takoimenovana „arabska liga" ali v njih notranjepolitičnem smislu imenovana „moslemska bratovščina" kolikor toliko roka v roki z egiptovskim predsednikom generalom Nagibom. Stvar pa ni bila taka. „Moslemska bratovščina" je sicer ekstremno verska organizacija arabskih mohamedancev, v tej zvezi tudi skrajno nacionalistično — konservativno usmerjena, — toda po vsem videzu ji načela niso bila glavna, temveč oblast. Oblast pa si je vzel Nagib. Slednji je zdaj dal pozapreti vse vidnejše člane te bratovščine in jim očita, da so hoteli s pomočjo Angležev (!) zrušiti njegovo vlado. — Nagib je pač diktator in ti potrebujejo mnogo časa, da se utrde . . . Če je pa res, da je arabska bratovščina koketirala s svojimi bivšimi največjimi sovražniki, Angleži, bo to tudi na zunanjepolitičnem polju imelo svoje posledice.

Novi državni poglavar ene izmed arabskih držav, „Saudske Arabije" (imenovane po dinastiji) je pa povedal kaj malo človečanske besede na naslov mlade judovske države „Izrael". Dejal je kratko, da je Arabcev 50 milijonov in od teh naj bi 10 milijonov žrtvovali za izgon in iztrebljanje Judov iz Palestine, ker da arabski svet tega „tvora" na njih telesu ne more prenesti. Pač težke, gotovo samozvane in nepremišljene besede novopečenega oblastneža. Tudi Nagib v Egiptu, največji arabski državi, jih ne more pozdraviti, čeprav Judov ne mara . . .

V Perziji se pa gredo pokrajinske volitve, vlada pa izdeluje zakon, ki predvideva zopetno izkoriščanje sedaj opustošenih petrolejskih polj skupno z Veliko Britanijo. Mosadek je odžvižgal in takoimenovani ohromeli britanski lev bo morda slavil svojo zmago.

. . . in pri nas v Avstriji

Snežna katastrofa prejšnjega tedna se je šele v zadnjih dneh v vsem svojem obsegu pokazala. Na Predarlskem je zahtevala nad 100 smrtnih žrtev. Cele družine so snežni plazovi odnesli, vasi so zginile in na stotine ljudi je utrpelo veliko gospodarsko škodo in je deloma brez strehe. Tako zvezna vlada kakor tudi deželne vlade so uvedle veliko pomožno akcijo, zvezna železnica je dovolila prost prevoz vsega blaga, katero je namenjeno ponesrečencem. Kakor je bila Koroška pred dvemi leti težko prizadeta, tako je sedaj Predarlska.

V Blons-u na Predarlskem so odkopali dva ponesrečenca še živa, ki sta bila 80 ur zakopana v snegu.

Tudi gorske štajerske občine so bile od vsega prometa odrezane in je deloma že predla hudo za hrano.

Te hude katastrofe po plazovih pa naj bodo končno enkrat tudi opomin, da se mora z gozdom tudi pametneje ravnati. Ravno les je zadrževal sneg in branil naselbine pred plazovi. Drži sicer, da so vremenske razmere bile sila neugodne in da je njim pripisovati ta obseg katastrofe, vendar bi bila nezgoda manjša, če ne bi gozdov podirali na golo.

Ob priliki teh katastrof poročajo listi, da so v Avstriji posekali leta 1953 nad deset milijonov kubičnih metrov lesa, ta množina presega daleč letni dorastek na lesu. Že v nacistični dobi so letno prekoračili letni dorastek, to se sedaj nadaljuje od leta 1945 naprej. Brez dvoma je les najvažnejša sirovina, vendar ne smemo pozabiti, da se bomo brez naših gozdov bližali kmalu razmeram na Krasu.

Vojna napoved. Židje so napovedali Avstriji vojno. V listu smo že poročali, da so se pogajanja med avstrijsko vlado in židovskimi zastopniki razbila. Šlo je pri teh pogajanjih za premoženje onih židov, katere so uničili v raznih koncentracijskih taboriščih. Avstrija je odklonila povrnitev te škode in tako so se židje obrnila na ameriško zunanje ministrstvo, ki je zagotovilo pomoč. Sedaj pa so se Židje odločili, da grejo s svojimi zahtevima na konferenco zunanjih ministrov štirih velesil v Berlinu in bodo tam stavili svoje zahteve. Po vsej verjetnosti bodo tam dobili podporo Rusije. Pri tem ne smemo prezreti, da so Židje povezani v močni svetovni organizaciji in potom te organizacije bodo zunanjim ministrom stavili svoje zahteve. Te zahteve gredo tako daleč, da Avstrija ne sme dobiti državne pogodbe, dokler ni pristala na povrnitev Židom prizadete škode.

V VdU-ju gre razkol naprej. Vodstvo mestne organizacije v Salzburgu se je odločno izjavilo proti vsej državni organizaciji s sedežem na Dunaju v zadevi izključitve državnega poslanca dr. Stüber-ja iz VdU. Stüber pa je med tem že svojo lastno stranko ustanovil.

Zloznani „Kreisleiter" Grum, ki je strahoval v nacistični dobi v velikovškem okraju in tudi izvedel izseljevanje slovenskih družin v Podjuni, je leta 1945 izginil. Lani 31. oktobra pa se je vrnil nazaj v Celovec in se javil s svojim advokatom pri celovškem sodišču. Ljudsko sodišče je sodilo njegove zločine in ga obsodilo na deset let ječe. Pri vsej obravnavi pa ni povedal, kje se je zadnjih osem let nahajal.

Koroški deželni zbor je zasedal minuli petek. Na dnevnem redu so bile občinske zadeve in sicer predlog, da se zniža pasivna volilna pravica od 26 na 24 let in pa, da v občinah vsako žrebanje pri izvolitvi župana odpade.

Do sedaj je bila zadeva taka, da je pri volitvi župana v slučaju, da po dvakratnem volilnem poteku ni prišlo do rezultata in sta dobila dva kandidata isto število glasov, odločil žreb. Takih slučajev je bilo na Koroškem leta 1950 69. Po novem spremenjenem volilnem zakonu pa je položaj tak, da v slučaju, če dvakratna volitev ne dovede do rezultata, to se pravi, da so dobili kandidati za župana enako število glasov, potem pri tretji volitvi smeta več kandidirati samo zastopnika najmočnejših strank. Če dobita kandidata tudi v tem slučaju enako število glasov, tedaj dobi župana ona od teh dveh strank, ki je dobila na volitvah največ glasov.

Da pojasnimo to na praktičnem primeru:

Na občinskih volitvah marca 1950 so na Radišah dobile stranke sledeče število glasov:

Krščanska ljudska stranka je dobila 115 glasov in 4 mandate,

OeVP je dobila 114 glasov in 4 mandate

socialisti so dobili 59 glasov in dva mandata.

Pri volitvi župana so se socialisti glasovanja vzdržali. Slovenski kandidat je dobil dvakrat po 4 glasove in OeVP kandidat istotako tudi dvakrat po 4 glasove. Na to je odločil žreb in župana je zopet dobila OeVP. Po sedanjem zakonu pa bi morala župana dobiti Krščanska ljudska stranka. Isti slučaj bi bil na Blato, če bi se bili socialisti vzdržali glasovanja, leta 1950 pa so volili z OeVP. Podobno v Globasnici. V Žvabeku pa bi imeli slučaj, če bi se slovenska odbornika vzdržala volitev, bi moral med socialisti in OeVP odločiti tudi po novem zakonu žreb, ker sta na volitvah obe stranki dobili isto število glasov in sicer vsaka 74. Novi zakon še bolj jasno pripisuje vsakemu glasu posebno važnost. Na radiškem slučaju smo videli, da bi odločil en sam glas. Torej lahko vprašanje župana zavisi tudi od tvojega glasu. Radi tega na dan volitev dne 14. marca ne boš ostal doma in se kujal, če ti ena ali druga stvar ne ugaja, ker s svojim glasom lahko odločiš, kdo bo župan v tvoji domači občini.

Občinske volitve

Dne 14. januarja so se v Celovcu zbrali zastopniki skoraj vseh občin, da se v treznem razgovoru posvetujejo o občinskih vprašanjih, o delu v občini in občinskih odborih in končno še o pripravah za občinske volitve, dne 14. marca 1954.

Občinski odbornik iz Št. Jakoba g. Janko Janežič je v obširnem predavanju razjasnil delo občinskih pododborov in pri tem naglasil važnost sodelovanja v takih odborih in tudi potrebo po šolanju za tako delo.

Koliko denarja se lahko v občini prihrani, če je finančni pododbor na svojem mestu in zna tudi usmerjati porabo denarja.

Naglasil je predvsem tudi dejstvo, da je napačno mnenje, ki je predvsem v delavskih krogih močno razširjeno, da le kmetje vzdržujejo občino s svojimi neposrednimi davki. Tudi delavec z odtegljaji pri plači v veliki meri doprinaša h kritju občinskih potrebščin, čeprav ti denarji šele preko finančnega urada tečejo v državno in potem zopet kot delež občine pridejo nazaj. Čim bolj razkošno in potratno občine ravnajo z denarjem, tem večji morajo biti ti odtegljaji. Tako je torej delavec v enaki meri kakor kmet zainteresiran na varčnem gospodarstvu v občini.

Enako važni so živinorejski, šolski ali gradbeni pododbor. Delo v teh odborih je vsekako važnejši kakor občinska seja sama, ker v bistvu občinska seja potrdi le to, kar so pripravili pododbori. Občinski odbornik, ki se brani tega dela v odborih, ni na mestu.

Izvajanja občinskega odbornika Janežiča so bila z velikim zanimanjem sprejeta in izražena želja, da bi v tem pogledu bilo tudi potrebno nadaljevanje takovrstnega izobraževanja.

Svétnik Kmetijske zbornice g. Dumpelnik je govoril o vlogi in nalogi župana, kjer je iz svoje osebne izkušnje marsikaj zanimivega povedal.

Nato se je pričel razgovor o občinskih volitvah, kjer so zastopniki posameznih občin poročali o krajevnem položaju in načinu nastopa za volitve 14. marca. Iz večine občin se je glasilo poročilo, da gremo samostojno na volišče z našim lastnim imenom, ki nam je tudi politični program.

Odborniki so vzeli z velikim začudenjem na znanje v „Slovenskem poročevalcu" z dne 10. januarja 1954 objavljene sklepe občnega zbora „Demokratične fronte delovnega ljudstva", ki pravijo, da bo fronta volila zopet nemško stranko in sicer socialiste. Pri vsem jako močno vidnem uveljavljanju nacistične miselnosti in tudi izrazitih nacistov v socialistični stranki sami je ta korak Demokratične fronte za vsakega Slovenca nerazumljiv. Radi tega je in ostane naše geslo tudi za te volitve: „Vsi Slovenci vkup v zaščito naših gospodarskih, kulturnih in političnih interesov."

Povsod tam, kjer je zadosti dobre volje in trezne razsodnosti, se bo našla možnost skupne poti. Izkušeni možje so vzeli delo v svoje roké in ga bodo tudi izpeljali.

V resnem delu bodo možje in žene, bodo fantje in dekleta storili vse v smislu sklepa posvetovanja, da bodo tudi mlade moči prišle v občinske odbore, ki naj se pri starih učijo.

Sicer je pa tudi koroški deželni zbor znižal starost za pasivno volilno pravico od 26. na 24. let.

Aktivno volilno pravico imajo torej vsi avstrijski državljani obeh spolov, ki so do 31. 12. 1953 dopolnili 20. leto, ki so torej rojeni pred 31. 12. 1933. Pasivno volilno pravico pa imajo vsi avstrijski državljani, ki so 31. 12. 1953 dopolnili 24. leto, ki so torej rojeni pred 31. 12. 1929.

Občinski zaupniki bodo v času od 1. do 14. februarja točno pregledali volilne imenike, da bodo v resnici tudi vpisani vsi, ki imajo potrebno starost in stanujejo v občini.

Do 21. februarja pa je treba pripraviti volilne predloge, to se pravi kandidatno listo. Ta kandidatna lista mora nositi najmanj 25 podpisov volilnih upravičencev domače občine.

Na eno pa še prav posebno opozarjamo. Po nekaterih občinah poskušajo stranke med seboj doseči sporazum, da ne bi bile volitve potrebne, to se pravi, če se vse stranke sporazumejo na eno in isto kandidatno listo, potem volitve sploh odpadejo. Tudi v tem slučaju je treba pripraviti vse potrebno, da se lahko še zadnji dan vloži lista, če bi si katera druga stranka v zadnjem momentu premislila in vložila svojo listo proti dogovoru. Voliti more seve samo stranka, ki je do 21. februarja vložila volilni predlog.

Sedaj pa je na vsakem posamezniku, da pomaga pri izvolitvi domačih, občinskih parlamentov. Ti nas bodo zastopali in branili naše gospodarske in kulturne interese.

Moj zadnji Božič v Evropi

Bližal se je Božič 1950. Za ta Božič sem bil povabljen v Korte k Smrtniku, da ga z njihovo družino skupaj obhajam.

Na dan božične vigilije v velikih kosmih naletuje sneg. Kar ni se mi ljubilo vstati iz tople postelje, raje se še enkrat obrnem in skušam zaspati. Iz te dremavice me predrami močan ropot trkanja po vratih; bil je ribniški Drago, s katerim sva na predvečer govorila zavoljo prevoza mojih kosti iz Celovca v Kaplo in me je prišel klicat. On pravi: „Četudi gnojne vile in same prekle padajo z neba, moram po les; če ne, ne bom mogel v bližnjem času delati ne rejte in ne sita in ne rajšeta . . ." Zato mi določi čas in še celo k zajtrku povabi. Takoj po zajtrku zasedemo kabino tovornega avta, kateri je svoj čas vojake prevažal in je spremenil službo s prevažanjem lesa . . . No, s temi harami zavozimo v zasneženo cesto. Kabina se od motorja kar hitro segreje in midva z Dragom sva celo pot prav prijetno spala in nisva videla truda zvestega in marljivega šoferja, ki se je mučil za volanom . . . Kar hitro smo bili v Železni Kapli. Ko se cesta v Obirski graben odcepi, sem pa jaz izstopil in onadva sta sama pot nadaljevala v Remšenik. Kot vrtoglav se zakadim v zasneženo cesto, ki pa sem jo moral kar skozi gaziti. 3 km od Kaple sem moral pa že prvi plaz preplezati. Zelo neprijetno, ker je bil sneg suh in se je kar dalje vsipal preko ceste v globoko strugo Obirščice. Kot da se gora ruši, tako bobnenje se je čulo iz pobočij! Skoraj me je bilo že strah, čeprav se še z njim nisem srečal, ali bal sem se pa, da me „koščena žena" zavije v sneženi prt . . . Večje in manjše plazove sem moral še vedno preplezavati in bil sem zelo vesel, ko pridem iz strašne soteske na plan v širšo globel. Pot se mi zdi neskončna, četudi sem jo že večkrat premeril. Mineva mi že volja in pogum nadaljevati pot, sneži pa brez prestanka, in ker je bil dobršen del poti že za menoj, sem moral vzeti pod noge še ostali del — in stopal sem ko laški mezeg v goro. Ob pritoku razposajene Korščice v Obirščico sem zavil čez most in opletal čez Štrumblov travnik, nakar me pogoltne Korška tesen. To tesen tvorijo strme peči, ki pa so zelo romantične in prikupljive: v zimi se lesketajo s stalagmiti in stalaktiti, katere tvori kapajoča voda, ki ob padcu na zmrzli del zmrzne. Ali pa so stene prevlečene z ledom. Od zgodnje vigredi in pozne jeseni so pa ozaljšane z različnimi cvetkami in mahi. Pod njimi pa v globoki strugi razsaja Korščica in v steno je vsekana cesta, vijoča se v Korte. Nad pečmi se razprostirajo širni gozdovi, pašniki, travniki in tudi njive, napojene s sragami Korčanov. Še predno zapustim tesen, sem dobil manjši plaz na svojo bučo, ker pa ni bilo trdih snovi vmes in je sneg bil suh, sem se kar brž skopal iz njega. Ta plazič ni napravil nobene škode, razen prestrašil me je pošteno! Iz Kaple do Kort sem naštel 27 večjih in manjših plazov! Upehan in premočen šele popoldan priplavam do Smrtnika, kjer sem se skobacal za peč, ki je bila ljubeznivo topla. Franci in Aleš prineseta smrekci; pa bi bila skoraj oba tepena od deklet, ker jim smrekci nista bili po volji!

V polmraku je šel oče kadit in mati je pa kropila. Kot vratarja sta bila hlapca: prvi Aleš in zadnji Peter. V procesijo sem se pridružil tudi jaz. Pokropili smo vse prostore v gospodarskem poslopju. Takoj po kajenju oče moli vse tri dele rožnega venca v navzočnosti cele družine s posli vred. Nato po molitvi nanosijo: oče dve puški, mati gospodinjski pribor, dekleta kolovrate, hlapca konjsko opremo in volji jarem itd. in oče prinese še čutarico z moštom in pravi vse to mora prenočiti na sv. noč v družinski hiši . . .

Dečve so s tenkočutno fineso krasile božično drevesce in stavile jaslice. Ko je bilo to delo končano, se zbere cela družina ob božičnih simbolih. Oče zapoje Sveta noč . . . lepo in ganljivo, da smo vsi uprli pogled vanj; kakor da bi se z glasom zahvaljeval Bogu za milost, da cela družina sv. večer praznuje okrog domačih jaslic . . . Za očetom se oglasi cela družina z ubranimi glasovi. Po tem nepozabnem trenutku je oče vsakemu posebej voščil praznike s kratkim nagovorom, v katerega je vpletel svoje želje in nauke . . . Mati je pa med tem časom obložila mizo z okusno večerjo. Takoj po večerji pa domači sin Franci, Aleš in Peter vzamejo lopate in gredo plazove sekat, z ostalimi močmi korskih kmetij in s skupnimi močmi prodirajo proti Obirskemu, da bi se tam lahko udeležili polnočnice. Smrtnikovi so mene postavili za varuha in Hexa (volkulja) je ležala pred vratmi moje spalnice, ostali so pa šli k polnočnici. (Tisto leto se polnočnice ni udeležilo le 6 Korčanov!) V zgodnjih jutranjih urah se družina vrne od polnočnice. Vsled napora preteklega dne sem bil zelo utrujen in sem odlično spal. Kmalu po zajtrku vstane že tudi oče, s katerim sva kramljala celo dopoldne. Snežiti je nehalo (saj je naletelo 185 cm snega!). Pogledam skozi okno in se mi nudi lep motiv počivajoče narave pod debelim snegom. Smreke si otresajo breme snega, iz gošče se plaho približuje skupina srnjadi in pobira okrog šupe natreseno seno . . . „Ti Aleš," ki je nenaspan prilomil v hišo, ga pokliče oče: „Boš nesel klajo sena za srne v Ravno polje pod košato smreko ga natresi ob studencu, sneg pa malo odmeči, da ga bodo videle. „Ja popoldan ali jutri zjutraj" odgovori Aleš. „V redu" potrdi oče. Aleš vzame v roke gosli in začne igrati božične pesmi. Z očetom sva zrla skozi okno in porodilo se mi je nešteto vprašanj, tudi brezpomembnih! Ne vem, katero sem čenčal očetu tako približno: „Narava se vedno spreminja, da bi človek živel vsaj tristo let, potem bi vedel, koliko se svet spremeni v taki dobi . . .
Kaj pa je tristo let? Nič! Kaplja v morje . . . Oh kaj bo od mene n. pr. čez dvesto let; še toliko ne, da bi si otročiči napolnili svojo peščico z mojimi ostanki . . . ! Radoveden sem, kakšna smrtna bitja so takrat vdihavala zrak kot ga mi danes, je bila takrat tudi ljubezen pogubna kot je danes, je tudi skrb orala čelo kot ga danes in bil kruh zaužit v trpljenju kot je danes in kam so segali gozdovi . . ." Oče se nekoliko nasmehne in de:

„Okrog 250 let Smrtnikov rod gospodari na tem posestvu, delali so pa vedno pridno, ker tu so našli goščo in živež so si morali doma pridelati. Trgovali so pa že oddavnaj z lesom kot danes, le da je les šel preko Jezerskega vrha, ker to cesto so zgadili šele po prvi svetovni vojni, in do takrat smo pa bili odrezani od sveta, ker je med Kortami in Jezerskim tekla državna meja. Ljudje so bili fizično trdnejši od današnjih. Trpljenje je takratnega človeka, kakor danes spremljalo od zibelke do krste! Ljubezen je bila, je, in bo pogubna . . . ! Umirali so kakor danes in nosili so jih na jezersko pokopališče, ker to cerkev v Kortah je šele stari oče sedanjega Pristovskega gospodarja zgradil. Nekoč okrog svečnice so tudi nesli pogrebci mrtveca na ramah, ker pa je bila poledica in čez noč nalahno pobeljena s snegom, je nekemu noscu spodrsnilo, da je padel tako nesrečno in tudi krsta nanj in bil na mestu mrtev. Rekli so potem, da je mrtev živega ubil.

Hitro je mineval čas. Peter je prišel s piščalko in Marica je odnekod pricoprala citre in razvili so prijeten domač orkester. Gregec, kateri je že nad 40 let pri hiši, pri peči sedeč pridno vleče zvesto pipo in včasih je tudi on kaj prispeval h kramljanju. Seveda on živi le ob spominih na pretekle čase. Po njegovih mislih so bili najidealnejši — pa prisluhnimo tudi mi:

„Ko sem bil še mlad, je bilo v Kortah lepo in veselo — danes pa ni več. Pred sto leti je bilo v Kortah okoli 150 ljudi in danes nas je pa le par čez 50! Seveda je bilo tudi dosti fantov, s katerimi smo se shajali na Pristovskem in smo pili in peli, da se je kar treslo okrog nas . . . Al'pa smo šli na Jezersko k Štularju — povsod je bilo lepo! Na Brezje smo pa mahnili kar tu čez (z roko pokaže) in v petih urah smo bili pa v Tržiču. Nazaj grede smo šli jaz, Grubelnik in Pristovški Tonče čez baron Bornovo planino v času, ko so se jeleni rukali in takrat pa jelen tudi napada . . . Dva velika jelena sta drla proti nam. Četudi smo bili oboroženi z debelimi gorjačami, smo vsi teklil Tonček je zgubil vse spominčke za svojo ljubco.

Marica ga prekine: ‚Gregec, povej, kako si ljubil?'

„E, kršanše ženše, ve nč na oste', vzljubil sem delo in z njim sva si bila zvesta v trpljenju in veselju in si bova, dokler me ne pokrije ruša na Pristovškem . . . !"

Na sv. dan popoldne zaori pesem mladih grl ob spremljevanju domačega orkestra, ki pa traja v pozno noč! Oče se poslovi z besedami: „Jaz grem počivat, ker sem utrujen in moli naj pa nocoj vsak za-se! Lahko noč!" —

———

Drugo pismo, katero sem prejel v Avstraliji je bilo od Smrtnika in med drugim je stalo v pismu: „8. dec. je nam posvetila električna luč, ateju pa 10. decembra večna luč . . . Nekaj dni pred smrtjo so poravnali zadnji dolg in napravili testament, umrli so z nasmeškom na ustnicah . . .!"

Kdo izmed naju je takrat slutil, da zadnjikrat praznujemo Božič: oče na zemlji, jaz pa v Evropi?

Bral sem Tednik, na uho mi udarja glasba „Jazz-a", ki je prihajal iz bližnje plesne dvorane. Obrnem zadnjo stran Tednika in vidim osmrtnico Pristovške Lenčke. List mi pade iz rok. Obnovil sem spomin na njo od prvega poznanja dalje. Bila je ko macesen — viharnik v planini, pod katerega zavetje se zateče pasoča se čreda ob neurjih. Ona ni vprašala, iz katerega hleva prihajaš, pač pa postregla po moči z dobro voljo. Spominjam se, ko je skoro vsak popoldan dalj časa meditirala in molila pred Najsvetejšim v tamošnji cerkvici! Sicer pa zelo skromna ženska in marsikateri gospodinji jo morem staviti v zgled v delu, marljivosti, ponižnosti, boguvdanosti in narodni zavednosti!

Naj bo obema: Smrtnikovemu očetu in Pristovški Lenčki lahka korška ruša!

———

Vsem Korošicam in Koroščem želim blagoslovljen Božič in srečno novo leto!

I. M.

PREPROGE
POHIŠTVENO BLAGO
ZAVESE
PRAUSE
Celovec, Bahnhofstr. 8, Fleischmarkt 9

Obiščite našo
inventurno razprodajo
OD 25. JANUARJA 1954 DALJE
LIA PUTZ
Celovec - Klagenfurt, Bahnhofstrasse 26

Bogastvo človeku ne odpravi smrti.

Bog že ve, kateremu ptiču perje trga.

Bolezen gre v človeka z vozom, iz človeka po niti.

Bolje je ena iskra božjega spoznanja kakor grmada posvetnega modrovanja.

Bolje dober glas kot srebrn pas.

J. S. Baar — Al. Nemec:

ZEMLJA IN LJUDJE

Roman

(52. nadaljevanje)

Cimburove oči so se zasvetile in resni obraz se je razjasnil, kajti zdaj se mu je v duši prikazala že pozabljena slika. Spoznal je gospoda kneza. Nasmehnil se je in dejal kakor tedaj v Pisku:

„Pomota, gospod knez, jaz nisem gospod in nimam gospe — kmet sem in to je moja zvesta in dobra žena Marjanka," in se je tako ljubeče ozrl nanjo, da je celo sami kneginji ljubezniv nasmeh preletel lica.

Kakor roža v obraz in po belem vratu je zardela Marjanka in zaprla oči; tudi ona je skromno spregovorila: „Tudi jaz nisem gospa in nimam gospoda — kmetica sem in tule je moj zvesti in dobri mož Jan."

„Dobro, s o s e d Cimbura," je nadaljeval knez, „mnogo sva s kneginjo o vas slišala — ne samo o vaši moči, ampak tudi o vaši pridnosti, modrosti in bistroumnosti — toliko, da sva si želela vas spoznati od blizu."

„Da povem resnico, gospod knez, tudi meni se je tako godilo. Ko sem vas v Pisku videl in slišal, ste se mi zdeli manjši gospod, skromnejši in mirnejši, kot se delajo vaši ravnatelji, oskrbniki, da — celo knežji lovci, čuvaji in kaščarji."

„Potem se bova pa dobro razumela. Ženi naj ostaneta tu, vas pa prosim, da mi razkažete svoje gospodarstvo," je želel knez in Cimbura ga je uslužno peljal ven. Najprej ga je vedel k drobnici — k lesenim hlevom za prašiče in h kurnikom.

„Cimbura, ne bodite hudi," se ustavi knez, „toda hleve imate slabe. Ne smejo biti leseni, ampak zidani, obrnjeni na sever, podnice morajo biti položene in korita od zunaj pristopna. To bi vam povedala šola."

„Bo že, gospod knez," je pritrdil Cimbura; kajti gostu se ne sme oporekati. Odprl je vratca. Za njimi je ležala svinja s čredo prascev.

„Koliko so stari?" je vprašal gost.

„Uganite," je rekel Cimbura.

„Štiri tedne."

„Napak! Šele štirinajst dni."

„To je zasluga dobre oskrbe," ga je pohvalil knez. „Toda pleme je slabo. Imam merjasca naravnost iz Anglije, če boste hoteli, vam ga pokažem, posodim."

„Tuje pleme se pri nas na kmetih ne obnese," ni naravnost odklonil Cimbura. „Ne znamo z njimi ravnati, pri nas rado pogine in nam samo škodo prinaša. Ostal bom zvest domačemu."

Pa tudi knez mu ni ugovarjal. Ozrl se je po kurah na dvorišču in se ustavil pri njih. Kakor da se petelin baha, da se je knez ozrl nanj, in se obenem boji za svojo družino, se je napihnil in močno zakikirikal.

„Ima lep glas in postavo. Pogumen je in dobro krmljen, samo preveč kur ima, deset kur mora nekako šteti njegova družina. Potem kure bolje neso. Tudi druge kure bi si oskrbel, bodisi velike . . . francoske . . . ali črne italijanske . . . šola bi vam o tem svetovala."

Prišla sta k ovčnjaku. Vonj po mastni volni jima je udaril naproti. Cimbura ga je z zadovoljstvom vdihaval, kot da duha rože. Knez pa si je podržal za hip nadišavljen robček pod nos, dokler se nos ni navadil. Celo solze so se mu zaiskrile v očeh, ko je gospodar odprl na široko vrata, tako kakor hren ga je skelel v očeh ostri izpar.

Čreda se je ne dolgo tega na spomlad ojagnila, bila je še plaha in nemirna — nepričakovano vznemirjena so se v oddaljenem kotu bojazljivo stiskala jagnjeta, ovce in koštruni. Le star oven je pogumno stal pod oblizanim kruščem soli, ki je visel na verigi izpod stropa. Obstal je pod njim, kakor bi hotel braniti to ovčjo poslastico.

Cimbura je hotel vstopiti in zagnati čredo bliže pred kneza.

„Ne, ni treba," ga je zadržal gost, „če vidim ovna, vidim v njem vso vašo čredo. Ima krasne rogove, lepo zavite, usločene in nagubančene, toda sam nima posebne cene."

„Kaj je na njem slabega?" je brez kake grenkobe vprašal Cimbura..

„Mnogo napak ima, dragi Cimbura, predvsem je to oven stare češke pasme."

„Mislim, da je to njegova prednost."

„Narobe, to je njegova in njegovih ovc napaka. Lahko smo in moramo biti rodoljubi v politiki, toda v gospodarstvu sprejmimo, če treba tudi od Nemcev, ako imajo kaj boljšega. Stara, mala češka ovca, lahka kot želod, ima malo volne in še to slabo. Povejte mi, koliko tehta po striženju od ene ovce prano in neprano runo?"

„Dvakrat na leto kopljem in strižem svoje ovce, toda še nikoli nisem tehtal rune po striženju."

„Tu delate napake. Runo vaših ovc se bo zdelo morda bogatejše od mojih, ker je polno osin in dlak, resasto in razmeroma redko, grobo in pusto. Če ga smečkate v roki, ostane v kepi. Volna mojih ovc pa je nežna, svetla, zdi se kratka, ser je enako dolga in kodrasta, toda prožna, zato se da dobro česati. Če jo zmečkate v pesti, se lepo stisne, toda ko odprete pest, se zopet razširi in nakipi kakor mehko perje. Gosta je, zato pri tehtanju potegne. Opustite svojo staročeško ovco z grobo volno in si nabavite novo pasmo, čistokrvno, bodisi saško ali avstrijsko merinovko. Ta vam bo dala mehko, toda močno volno; to je v trgovini iskana suknarska volna, ki se dobro prodaja in drago plačuje.

„Kar pomnim, še nisem prodal volne. In ko ovco prodam, si izgovorim kožuh."

„Kaj pa delate z volno tolikih ovac?"

„V zimi in poleti oblačim z njo sebe in ženo, svoje otroke in posle.

„Ne razumem vas, razložite mi to."

„To je tako," je začel na široko po svoji kmečki navadi podrobno in temeljito razlagati. „Zemlja nas ne nosi samo, ampak tudi hrani in oblači, če je ne ljubimo samo z besedo, ampak v resnici — to je z delom. Zato z veliko ljubeznijo gojim in negujem vse, kar me postavlja na lastne noge, kar me dela neodvisnega, svobodnega človeka. Tako, postavim, sejem lan, ga porujem, splejam, osušim in ga dam otreti, počesati in spresti. Laneno seme skrbno ohranim in pozimi delam iz njega olje, tako da mi zadostuje pri delu v hiši in v hlevu za razsvetljavo. Iz preje mi tkalec stke platno. Žena ga lepo obeli in potem hodimo celo leto v platneni obleki. Za letom pride zima in tedaj bi pomrznili, če ne bi bilo zlate živali — ovce. Iz česa bi si naredili kožuhe in sešili irhaste hlače za delo?

(Dalje prihodnjič)

CELOVEC

Vsako nedeljo in praznik je v stari bogoslovni cerkvi v Priesterhausgasse nedeljska služba božja ob pol 9. uri.

NAROČNIKI, POZOR!

Zadnji številki lista smo priložili položnice. Tudi danes zopet ponavljamo prošnjo, da se poslužite tistih položnic in poravnate naročnino za leto 1954. List stane mesečne 3 šil. in celoletno pa 36 šilingov.

PUSTNA PRIREDITEV V CELOVCU

Opozarjamo vse Slovence iz Celovca in okolice na pustno prireditev, ki jo bo priredilo „Slovensko kulturno društvo" v Celovcu, dne 13. februarja, ob 8. uri zvečer v Kolpingovi dvorani.

CELOVEC

Na centralnem pokopališču v Annabichlu so nedavno pokopali bivšega nadzornika za ljudske in glavne šole za mesto Celovec g. Josipa Traunig-a. Pokojni je služboval dalj časa tudi v spodnjem delu dežele, tako nad deset let v Šmihelu nad Pliberkom. Na grobu so se poslovili od njega njegovi sodelavci in učitelji, ki so službovali z njim kot direktorjem na glavni šoli v Celovcu.

Otvoritev farnega doma v Žvabeku

Težko smo pričakovali 10. januar, ko naj bi se vršila otvoritev našega novega „Farnega doma". Dočakali smo ta dan slovesne otvoritve. V polnem številu je napolnilo ljudstvo novo dvorano. Prišlo je celo nekaj prijateljev iz sosedne suške in pliberške fare. Pač nikomur ni bilo žal, da se je otvoritve udeležil. Nudila nam je lepega pouka in poštenega razvedrila. Dom je blagoslovil domači gospod župnik. Predsednik prosvetnega društva „Drava", je v kratkih, toda jedrnatih besedah podal veliki pomen društvenega doma in pozval ljudstvo naj se v novem domu počuti resnično kot doma in naj se ga oklene z vsem srcem, ki mu nudi mnogo potrebnega in poučnega za vsakdanje življenje.

Nato je deklica lepo deklamirala Gregorčičevo pesem: ‚Naša zvezda". Č. g. župnik je podal kratko zgodovino „Farnega doma". Na pogorišču starega župnijskega poslopja se je na stroške župnijskega posestva postavila nova stavba, ki služi spodaj kot obnovljeni prostor za gospodarstvo, nad njim pa se dviga prostor „Farnega doma", kot dragocena pomoč cerkvi, kot ljubi drugi dom mladini in kraj poštenega razvedrila ljudstvu. Faranov stavba ni nič stala. Mnogi domači delavci so našli delo in primerni zaslužek. Govornik je pozval ljudstvo, naj se oklene svojega doma s polnim zaupanjem, ki mu bo utrjeval vero in versko življenje, jih vzgajal v božjem duhu in mu nudil prave zabave v teži njihovega življenja . . . „Sv. Štefan", je končal govornik, „naj čuva novi dom, da ostane zvest svojemu vzvišenemu namenu!"

Nato je sledila naša narodna pesem „N'mav čez jizero" pod vodstvom pevovodja F. L. in lepa, poučna svetopisemska igra „Izgubljeni sin". — Naši mladci so pokazali, da znajo in se razumejo nastopiti tudi na ljudskem odru, kot pred njimi njih očetje. Dobro, prav dobro so podali lepo in življenjsko igro, povzeto po priliki Jezusovi „Izgubljeni sin".

Kar nad vse ganljiva in poučna je bila igra naših deklet: „Po trnju do cvetja". — Ne vedel bi reči, katero dekle je igralo svojo vlogo bolj živo in resnično, ali Matilda-mačeha, ali pastorka-Marta, ali katera druga. Vse so se kar najbolj uživele v svoje vloge in pritegnile igralce v pomen in resničnost igre. Pevci so nam še zapeli pesem „Lahko noč" in veseli, a tudi zamišljeni smo se razšli na svoje domove. Prireditev je napravila na nas vse najglobokejši vtis.

Zahvala za uspelo prireditev gre kar najbolj neutrudnemu J. K. in našemu požrtvovalnemu pevovodju F. L.

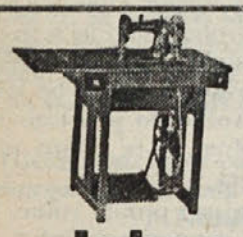

ŠIVALNI STROJI, kotli, mlini, drobilniki, posnemalniki, štedilniki, radio-aparati najceneje in pod ugodnimi pogoji v zalogi strojev

Johan Lomšek

ŠT. LIPŠ, Post EBERNDORF

Zastopnik za Rož Matevž MIKLAVČIČ, GORINČIČE pri Št. Jakobu v Rožu

Pri nas na Koroškem

PLIBERK

Kdo ga ne pozna? — Mesto, bolj podobno trgu ob državni meji, se krčevito stiska k malemu griču, na katerem se šopiri starodavni grad nekdaj mogočnih grofov. Mesto sestoji večinoma iz glavnega trga in nekaj ozkih ulic. Če hodiš po mestu ti udarja na uho nemško koroško narečje, ki je težko razumljivo. Rad bi vedel koliko je čistokrvnih Nemcev! Da zastopi večina tudi slovensko se prav lahko prepričaš, če v trgovinah želiš kaj kupiti in zahtevaš v slovenskem jeziku.

Čeprav je Pliberk majhen, je vendar bogat na trgovinah. Morda je to vsled medsebojne konkurence? Človek, ki je pred nekaj leti privandral v Pliberk s nahrbtnikom, se šteje danes med najpremožnejše Pliberčane. Okolica polni denarnice pliberškim meščanom. Ne vem, kako je to, da obširna okolica nima lastnih trgovin. Zato morajo nujno teči po vsako škatljico vžigalic iz oddaljenega Doba ali Belšaka v Pliberk.

Koliko bolj udobno bi bilo za okoličane, ko bi imeli trgovino v okolici. Trgovina v Čirkovčah bi nehote pritegnila štiri sosedne vasi. Otroci šolarji bi mimogrede prinašali staršem najpotrebnejše. Tu velja vedno znani izrek: „Svoji k svojim". Brezdvomno bo kmalu do tega prišlo. Gostilen je več ko preveč. V celem Pliberku ima samo ena gostilna dvojezičen napis.

Znamenitosti, če izvzamemo lepo farno cerkev in stari grad, boš zastonj iskal. Grad je veličasten po obsegu, skoro prazen s primernimi stanovanji. Kako človekoljubno delo bi bilo, ko bi smeli barakarji stanovati v človeku vrednih stanovanjih. Pomanjkanje stanovanj je tudi tukaj precej občutno.

Društveno-izobraževalnega življenja ni opaziti razen dveh dobro izvežbanih cerkvenih pevskih zborov. Dolge zimske ure si Pliberčani krajšajo s tedenskimi kinopredstavami. Mesto ima eno kinodvorano.

Gradbena delavnost bo letos oživela z napovedano predelavo starega župnišča. V ta namen je naprodaj lepa parcela tik glavne ceste, primerna tudi za večja dela.

Silvestrovo so meščani prav dobro izkoristili. Marsikdo je s težkimi koraki prišel domov na Novo leto. Kljub temu, da mesto živi od slovenskih žuljev, se je našlo neko teslo, ki pobira podpise proti dvojezičnemu pouku v šoli. Ta čudak gotovo dobro premisli, v katero hišo sme brezskrbno vstopiti z nabiralno polo.

Ne vem, če je resnično, da je naprodaj tudi stara kaplanija. Nahaja se v središču mesta, tik farne cerkve.

Skušal bom še postreči bralcem s kako novico.

Kmet opazovalec

PLIBERK

Opozarjamo naše bralce, da za svečnico kupijo sveče vseh vrst zase ali za cerkev pri tvrdki Gottfried Stöckl v Pliberku. Tvrdka nudi veliko izbiro sveč vseh vrst.

ŽITARAVAS

S 1. januarjem 1954 občina Žitaravas v davčnem pogledu ni več podrejena Velikovcu, marveč Železni Kapli. Vse zadeve tobačnega monopola, žganih pijač in davka na potrošnjo urejuje davčna nadzorstvena oblast v Železni Kapli. Uradne ure so vsak torek in vsako soboto od osmih do pol ene.

ŠTEBEN V PODJUNI

Dne 3. januarja je pri nas umrla Dihurjeva mati, Marija Kapun. Rojena je bila pri Pratnekerju v Večni vasi. Rajna mati se je poročila leta 1911 z Dihurjevim Francom, ki je leta 1914 padel v Galiciji. Iz tega zakona sta izšla dva otroka, in sicer Kristina, sedanja Dihurica in Ivanka, sedanja gospa Riepl v Štebnu. Zadnji dve leti je Dihurjeva mati živela pri Ripeju v Štebnu, kjer jo je doletela smrt. Pogreb se je vršil na dan Sv. treh kraljev. Ker je rajna mati želela, da hoče biti pokopana v svoji rojstni vasi, smo jo prepeljali iz Štebna v Večno vas.

Poleg štebenskega gospoda župnisa, ki je opravil pogrebne obrede, je asistiral č. g. Komar iz Celovca, ki se je pri odprtem grobu v ganljivih besedah poslovil od svoje rajne tete.

KORTE

Že dalj časa se nismo oglasili v „Našem tedniku" in v tem času smo doživeli prav lepe dneve, ki nam bodo ostali v nepozabnem spominu.

Praznik Kristusa Kralja smo pri nas slovesno obhajali. Nanj smo se pripravljali z tridnevnico in z prejemom svetih zakramentov. Isti dan je pri nas holcarsko žegnanje in ob tej priliki pridejo od blizu in daleč v Korte. Slovesnost v cerkvi je povzdignil cerkveni pevski zbor pod vodstvom preč. g. Holmarja. Sveto mašo s pridigo so pa imeli g. Cvetko. Tega gospoda bi pa še kar naprej poslušali, so pravili gozdni delavci in so res tudi o tem, kar so slišali pri pridigi, še dolgo razpravljali z zanimanjem.

Tudi praznik Vseh svetnikov in vernih duš dan smo lepo preživeli, tako že ni bilo v Kortah nad 34 let, so pravili starejši ljudje.

Na praznik Brezmadežne, v adventu smo se pripravljali z devetdnevnico. K svitnim mašam smo hodili vsako jutro, pa čeprav so bile že ob 6. uri, nas je bilo vsako jutro kar veliko v cerkvi. Za praznik Brezmadežne je bila naša korška cerkev kot okrašena nevesta v cvetju in zelenju. S slovesno sveto mašo smo začeli sveto Marijino leto, posvetili smo se Brezmadežni, prosili smo Jo božjega varstva in pomoči na poti našega življenja.

Božični prazniki so bili kot krona naše priprave nanje v adventnem času. Cerkev je bila okusno okrašena, na Marijinem oltarju lepe jaslice, delo našega domačega umetnika, osmošolca Cirila Sterna, oltarji pa okrašeni z jelkami, na katerih je gorelo veliko svečic, da je bila cerkev pri slovesni sveti maši res nekaj nebeško lepega. To, da so prav vsi pristopili na kvatrno nedeljo in na Božič k svetemu obhajilu je še posebno povzdignilo tisto pravo božično razpoloženje, ki druži ne samo posameznike ampak tudi družine in vso sosesko v eno samo božjo družino. Na Štefanovo pa so nas zopet obiskali Obirski pevci in godci, ki so med sveto mašo ubrano prepevali zborne božične pesmi, nato pa še ostali par ur med nami polni dobre volje in veselja.

Dne 4. januarja pa so nas zapustili po 3 mesečnem bivanju med nami tako priljubljeni preč. g. Cvetko. Težko nam je bilo slovo ob odhodu od nas. Za Vaše delo med nami Vam bodi dobri Bog plačnik. Poživili ste med nami Evharistično življenje, govorili ste nam tako lepo o ljubezni in češčenju Matere božje, a vsem nam bo ostala Vaša pridiga o družinskem življenju, ki ste jo imeli na prvo nedeljo, kot vodilo v življenje. Saj je bila posvečena življenju, ki propada, zato moramo kot kristjani vsak od svoje strani združiti vse svoje moči za obnovo družine v domu in v cerkvi, saj so mnoge novejše cerkvene pobožnosti v to usmerjene: združiti družino, posvetiti jo in tako spremeniti vso hišo v Jezusov dom. Taka družina bo res močna, iz katere bi vsi zajemali veselje in tolažbo, pogum in moč, spoznanje in pobude. Le take družine bodo utrdile pravo cerkveno občestvo, saj je samo to prvotni namen in pomen župnije.

Medgorjanom čestitamo, ki bodo dobili tako dobrega dušnega pastirja, mi Korčani pa Vam č. g. Cvetko, želimo uspehov in božjega žegna pri Vašem požrtvovalnem delu za duše in pa še to, da nas tudi še kaj obiščete.

ŠKOCIJAN

Na novega leta dan so nam g. župnik s prižnice povedali to-le statistiko za preteklo leto:

Rojenih je bilo 39 otrok 15 dečkov in 24 deklic, 30 zakonskih in 9 nezakonskih. Izven fare je bilo rojenih 6 otrok.

Porok je bilo 12. Umrlo pa je 23 oseb, 9 moških in 14 žensk; 22 odraslih in 1 otrok.

V nedeljo 13. decembra smo pokopali Matičeveh mater iz Žamanj. 23. decembra pa Silan Terezijo iz Ledine pri Živornici v 53 letu starosti. Umrla je radi oslabelosti srca.

30. decembra pa je novica pretresla vso faro. Na zadnji poti smo namreč spremljali na domače pokopališče Marijo Piuk iz Spodnjega Podgrada. Ko je prišel sprevod ob jezeru do hotela Holzer tedaj je omahnil nenadoma njen mož Martin, ki je stopal tik za krsto svoje pokojne žene in kmalu nato tudi umrl. Odpeljali so ga nazaj domov in ga položili na mrtvaški oder, kjer je prej ležala njegova žena. Pokojnika smo pokopali na novega leta dan popoldan ob obilni udeležbi faranov in prijateljev. Pokojnik je bil v službi pri pošti na Dunaju. Sedaj je nekaj let užival svoj pokoj na svojem domu. Pokojnik je bil tudi tri leta župan naše občine, prvi izvoljeni župan po drugi svetovni vojni. Težko prizadeti družini izrekamo naše globoko sožalje. Nam pa kliče iz groba: „Bodite pripravljeni!"

Na praznik Treh kraljev so nas otroci, člani Marijinega vrtca presenetili z lepo igrico ‚Pastirci pred nebeškimi vrati". Posebno so nam ugajali simbolični plesi z lučkami po napevih božičnih pesmi.

MEDGORJE — PODGRAD

Nad mesec dni smo bili v obeh farah brez lastnega dušnega pastirja. Ves adventni čas smo bili brez svitnih svetih maš. Težko nam je bilo, ko smo slišali, da sploh ni upanja, da bi kmalu dobili stalnega lastnega duhovnika. Šele sedaj smo spoznali in občutili kako prazno je v fari, ako zvon več ne vabi k sveti maši in zato smo še bolj čutili težo zapuščenosti v obeh farah. Kakor je res, da je bilo bridko slovo od gospoda Hanzija, ki nas je zapustil in šel preko Drave v sosedno Šmarjeto, in kakor je bil res za nas vse advent dvakrat advent pričakovanja, prav tako je tudi res, da se je v obeh farah vse razveselilo ob novici, da pride k nam že vsej koroški deželi poznani in priljubljeni duhovnik sam gospod Cvetko. Ni nam nepoznan, saj smo ga vzljubili že lansko leto, ko je pred in med Binkoštmi pripravil obe naši župniji na slovesno posvetitev presvetemu Srcu Jezusovemu, zato smo vsi farani obeh župnij hvaležni, da smo dobili dobrega in gorečega dušnega pastirja. V svetem Marijinem letu smo in v prvem govoru, ki so ga imeli gospod Cvetko v obeh župnijah, so nam pokazali pot za preobnovo verskega življenja posameznika, družin in župnije po vzgledu Marije. Ta gospod so pa prav za nas, sedaj bo pa prav vse šlo v nedeljo h pridigi in k maši, tako so modrovali naši možje. Najbolj so se jih pa razveselili otroci v šoli. Če jih bomo poslušali in po njih naukih živeli, potem bosta naši fari zaživeli novo versko življenje, ki bo v blagoslov posamezniku, družinam, cerkvi in državi. Težke so začetne težave, a te skušamo skupno premagati in to prav vsi v obeh farah, saj je veliko opravljati vse v dveh farnih cerkvah, poleg še šola in vsaki dan se vračati v tem slabem vremenu eno uro daleč po težki poti na Radiše. Pa medgorski farovž bo postal lep dom našemu dobremu dušnemu pastirju, za to ne bo od naše strani prav nobena žrtev pretežka, ker vidimo koliko dobre volje in ljubezni imajo gospod do nas vseh. Gospodu pa kličemo prav iz srca, ostanite srečni med nami v tem svetem Marijinem letu!

Hvaležni župljani!

GRABŠTAJN

Našemu domačemu zdravniku dr. Adlassnig-u se je posrečilo z novim letom dokončati svojo hišo, ki se nahaja v središču naše vasi.

Vila je prostorna in lepa, tako da bo odgovarjala zdravniškim potrebam. Zadovoljni smo, da imamo v naši sredi zdravnika in marsikateremu bo pot olajšana, ko bo našel lepe ordinacijske prostore. Zdravnika kličejo tudi precej iz okolice, ker pač zna kot pravi zdravnik za bolnika skrbeti.

Tudi naš sedlarski mojster Jožef Oberheinrich je dobil sredi vasi novo delavnico. Sedlarstvo je pri nas že radi tega velike važnosti, ker si morejo pri nas kupiti traktor samo veliki kmetje, pa še ti morajo imeti poleg traktorja konje. Zato pozdravljamo, da bo imel naš sedlarski mojster veliko in prostorno delavnico. k.

SELE

Ravno danes praznuje Užnikova mana svoj. 78. letni rojstni dan. Tudi uredništvo „Tednika" se pridružuje s svojimi voščili in želi dragi Užnikovi mami, da bi še mnogo let bila v veselje vsej Užnikovi in Kališnikovi družini.

ŽIHPOLJE

Zopet se moramo oglasiti v našem listu, da ne boste mislili, da koj spimo. Prazniki so pri kraju, čeravno jih je bilo precej.

V naslednjem hočemo podati na kratko farno kroniko: V naši fari je bilo rojenih 12 otrok, in sicer 7 fantov in 5 deklet. Med

(Nadaljevanje na 5. strani)

Gospodu Francu Schnablu v spomin

Dne 16. t. m. so Slovenci v Št. Rupertu pri Celovcu odnesli enega svojih najodličnejših zastopnikov k zadnjemu počitku. Nemila smrt je stopila v dom trgovca Franceta Schnabla. Dalje časa že je Schnabl trpel na težki žolčni bolezni. Zdravniki so se trudili. Za raka pa doslej še ne poznamo

zdravila. Vrhutega pa je ranjki vstopil v leta, ki se ne dajo črtati iz življenjskega koledarja. Doživel je visoko starost 75 let, tako da se more reči: življenjska doba mu ni bila pičla. Vkljub visoki starosti je bil Schnabl do zadnjega živahen, hitro se je gibal kakor le desetletja poprej, le glava mu je prihajala, kot da jo je zapadel zimski sneg.

Schnabl je po rodu sin slovenske Zilje. Slovenska Zilja je svoje vrste svet. Svoje vrste ljudi, svoje narečje, svoje delo, svoj značaj. Pokrajina zase. Kakor neskončen žleb se vleče Ziljska dolina od Podkloštra naprej proti zapadu od vasi do vasi, čez slovensko mejo v nemški svet pri Brdu, in potem naprej v Šmohor in Kotiče, in odtam še štirideset jarkov naprej v davno že ponemčeno Lokavsko vas. Tod teče mirna Zilja pri ugodnem vremenu. Neurje ali trajno deževje pa jo spremeni v hudournik, ki se spusti čez bregove in jezove ter vso dolino spremeni v velikansko jezero. Vso dolino polnijo sicer travniki, in tujec bi mislil, da tod cveti živinoreja. Pa le ni tako, ker so vsi ti travniki mokri in premehki in tod raste najtršja loč, ki je govedo ne more in noče žreti. Narava pa je dala ljudstvu konja težkega noriškega, ki mu prija tudi trda krma. Ob tej krmi zrastejo ti konji veliki in močni, tako prav primerni za težko mestno vprego. Le ob robih doline je ostalo tudi nekaj sladkih travnikov, ki omogočijo imeti še nekaj krav. Premoženje Ziljanov so njihovi gozdovi, ki niso prišli v roke posameznih gospodov in so ostali vsaj deloma v lasti kmečkih soseščin. V tej tesni dolini živijo naši Ziljani, v tej tesni dolini si išče mladi Ziljan svojo nevesto in ženo, in tako je postalo tukaj, sicer le v malem obsegu, ljudstvo zase, ki govori svoje narečje in nosi svojo obleko. Najlepša vas te doline je menda Ziljska Bistrica, ki jo od daleč vidiš in spoznaš na župni cerkvi z izredno lepim stolpom, ki se dviga nad vasjo. Neposredno vzhodno od Bistrice leži vas Zahomec. Proti severu se dvigajo polja nekoliko višja, za katerimi vodi cesta proti vzhodu in za temi polji leži Zahomec, domača vas Schnabljev. Kakor drugod je bila navada tudi tu, da se sinovi gredo kaj učit in potem odidejo v svet. France Schnabl se je izučil v mizarskega pomočnika in je odšel v Celovec. V Št. Rupertu se je pred petdesetimi leti gradilo kakor danes. Schnabl je takoj spoznal, da je zaslužek mizarja pičel, ter je presedlal v trgovino, ne da bi se bil kdaj izučil v trgovca. V Št. Rupertu si je postavil svoj dom in okrog Schnablja so se naselili mnogi drugi. Nastale so male pritlične hišice, ki stoje še danes takšne, kakršne so bile pred petdesetimi leti. Cela ta kolonija je morebiti Schnablova zasluga. Mali obrtniki in delavci, ki so se tod naselili, so kupovali svoje potrebščine v Schnablovi trgovini. Trgovec Schnabl pa svojega zaslužka ni nosil v tuje banke, posojeval je sosedom, ki so mu za tisto ostali zvesti odjemalci. Schnabl je z bistrim pogledom spoznal tudi pomen malih posojilnic in je vstopil v odbor posojilnice v Celovcu, kateri je ostal skozi dobo petdesetih let najzvestejši odbornik in podpredsednik. Ljudje so vedeli: Schnabl nam pomaga, zglasili so se pri njem, on jih je poznal, pa je prišel v Posojilnico poročat: „Leta klepar potrebuje." Vsaj previsokih vsot ni bilo treba. „Jaz moža poznam, in če nimate, jaz za nekaj časa založim." Manipulacijo posojevanja je preložil na posojilnico in je bil zadovoljen z navadnimi obrestmi. In če je Posojilnica kedaj potrebovala večje vsote, obrnila se je zaupno na Schnabla. Pomagalo se je, posojilnica je bila dobro poučena o dotičnem prosilcu. Ziljani so bili ali so še robustni, močni ljudje. Schnabl ni bil velike rasti, bil je manjše postave ali gibčen, malo je govoril, tem več delal in kadar je bilo treba iti na sodišče ali k notarju in se ga je prosilo, da pride podpisat, se je mogla Posojilnica na Schnabla zanesti, prišel je in kadar so se vršile seje in posvetovanja, na Schnabla ni bilo treba čakati. Kdor je Schnabla poznal, ga je spoštoval in se ga je razveselil. Naprej se je prijazno nasmehoval, tudi še tam, kjer je bilo treba kaj odreči, s svojim nasmehom nikogar ni žalil.

Schnabl je bil dvakrat oženjen. Vsaj trgovec ne more biti brez žene pomočnice. Zunanjo službo je hranil zase, žena je morala oskrbovati malo trgovino. Mali ljudje ne hodijo radi v veličastne drage trgovske prostore, ljubše jim je domač prostorček, zlasti, ko vedo, da se jim pošteno postreže. V zakonu se mu je rodilo dvoje deklet in trije fantje. Prvo dekletce tedaj, ko so se prva avto-vozila začela vsipati na ulico brez ozira na stare ljudi in otroke. Nekega dne je šla gospa na vrt. Na roki je vodila deklico. Otrok se nenadoma umakne materi in hiti po cesti naprej. Od druge strani je pribrnel avto in otroka povozil.

Zdaj je imel še tri fante in samo eno deklico. Deklica je bila ljubljenka starišev in morebiti ljubljenka cele župnije. To je bilo tisti dan, ko so vojni nasprotniki vsipali bombe na Celovec, dne 16. januarja 1944. Ljudje so si v Št. Rupertu mislili, da so njihove kleti premalo trdne in so si izkopali na Schnablovem vrtu zaklonišče, neki rov, v katerega so bili namenjeni bežati, če bi se bilo bati bomb. Schnablova gospodična je bežala v rov in usoda je hotela, da je bomba udarila naravnost v rov ter usmrtila Schnablovo Danico.

Velika je bila žalost v Schnablovi družini in v št. ruperški župniji. Schnablova hčerka je bila lepotica. Žalostni oče je dal napraviti podobo, ki jo je obesil v pisarno in pred podobo otroka je obesil večno luč, ki naj pričuje o živi veri očeta, ki je tudi to nesrečo molče prenašal. Kdor je videl dekliško podobo in pred njo večno luč, je moral misliti, da je to Lurška, ali druga Mati božja.

Čas mine in rane celijo, ali na mesto starih pridejo nove skrbi za družinskega očeta. Schnabl je bil odločen rodoljub. Svoje sinove vzgajal v rodoljubnem duhu in ko je starejši odrastel, dal ga je v Ljubljano, da se tam uči solidne trgovine. Iz Ljubljane se je mladi gospod moral preseliti v Trst in iz Trsta končno bežati nazaj v domovino, kjer mu je bilo mogoče ustvariti si lastno podjetje. V tesnih prijateljskih stikih je bil Schnabl z gospodom Ludovikom Gelavcem, tovarnarjem v Celovcu.

Najmlajši sin je moral na trgovsko akademijo in od tam ga je vzel prijatelj Gelavc v svoj obrat na Dunaju. Najmanj je očetu delal skrbi sin Janko, ki je vstopil v državno sodnijsko službo.

Družinske razmere so bile tako urejene. Toda starost je zgrabila Schnabla kakor nas vse. Že pred leti je imel v trgovini nesrečo z nekim strojem. Kupil si je mlin za mletev trgovinskega drobiža. Bog ve, kako je prišlo, da je v stroj utaknil roko. Stroj mu je odtrgal srednji prst. Veliko je tedaj trpel, pa je le pretrpel, zdaj na stare dni so se zglašale bolečine v bokih in zdravniki so morali izjaviti, da ima revež raka na jetrih in da proti temu ni pomoči. Schnabl se je tudi zdaj udal božji volji. Moral je seve v postelj ali bil je doslej tako zdrav in trden, da se je do zadnjega moglo misliti, da se najde pomoč. Proti smrti pa le ni nobenega zdravila.

Ob pogrebu so nastale žal neke neprilike: Sinovi ranjkega so prosili prelata Podgorca naj vodi pogreb, ali gospoda je zdravnik ta dan poklical v sanatorij. Prelat P. je prosil kanonika dr. Blümla, da on kot rojak Ziljan vodi kondukt. G. kanonik dr. Blüml je rad obljubil, pa ga je ta dan napadla angina, da ni mogel iz hiše.

Na pogrebu

V soboto, dne 16. januarja, ob deseti obletnici bombardiranja Celovca smo pokojnega Franca Schnabla položili k mirnemu počitku na pokopališču mestne fare Št. Rupert pri Celovcu.

Izredno velike množice iz celovškega trgovskega sveta, ožji rojaki iz Ziljske doline, celovški Slovenci in zastopniki vseh slovenskih organizacij so korakali pred krsto tega zvestega rojaka.

Žalni sprevod je vodil bivši šentruperški župnik Donnerbauer, ki je prišel k pogrebu iz Predarlske ravno iz krajev, ki so bili po snežni katastrofi hudo prizadeti. Pokojni Schnabl in župnik Donnerbauer sta si bila postala življenjska prijatelja posebno v najhujšem času, ko so padale na Celovec bombe in je g. župnik dobil zasilni dom pri Schnablovi družini. Tam sta se spoznala in vzljubila in iz tega tesnega prijateljstva je župnik Donnerbauer govoril tudi na grobu. V svojem govoru se je pokojnemu zahvalil za veliko razumevanje in pomoč v vsem dušnopastirskem delu, ki ga je sam vršil v svoji lastni družini in tudi v vsej fari. On to delo ni samo videl, marveč tudi doživljal. Prav prisrčna mu hvala.

Nadalje se je g. župnik zahvalil pokojnemu, da je držal svojemu slovenskemu narodu zvestobo do groba. Na žalost nisem razumel slovenski, razumel pa sem njegovo skrb in njegovo ljubezen do slovenskega naroda, ki je bila vzorna in dajavna, je dejal gospod župnik. Tudi za ta vzor se pokojnemu prisrčno zahvaljujemo.

Prav prisrčno hvalo izrekamo pokojnemu za veliko pomoč, katero je nudil v najhujšem vojnem in povojnem času vsej okolici, ko je pomagal na ta ali drugi način. Danes po desetih letih pa se pokojni združuje s svojo hčerko Danico, katero so bombe 16. januarja 1944 ubile in s svojima dvema sorodnikoma, ki sta našla tisti dan smrt.

Iz skrbnih rok žene in iz ljubezenskega objema treh sinov je Gospod poklical Franca Schnabla k sebi, da ga nagradi za vse, kar je v življenju dobrega storil.

Kolikokrat smo sedeli pri njemu in vživali njegovo gostoljubnost. Govoril nam je mlajšim v veliki zaskrbljenosti za slovenski narod na Koroškem, govoril nam je o svojem delu v kat. izobraževalnem društvu v Zahomcu, govoril nam je o težavah, katere je bilo treba prebresti v poklicu, v boju za gospodarski obstoj. Povedal nam je tudi, da je velik del njegovega dela snedla inflacija. Povedal nam pa je tudi, kako so se leta 1946-47 posvetovali o zadevah Mohorjeve družbe v prostorih celovške posojilnice. Ali bi zopet začeli ali ne bi začeli. Pet možakarjev je bilo. Dva sta bila mnenja, da ne bi kazalo tvegati pri danih razmerah začeti z nadaljevanjem velike Mohorjeve tradicije, dva pa sta govorila za. Peti pa je bil on. „Po resnem premisleku", tako nam je dejal, „pa sem rekel, če hočemo živeti, tedaj moramo delati. Mohorjeva pa nam nalaga dolžnost in nam daje tudi legitimacijo dela. Torej začnimo." To je bil prvi sklep. In začelo se je. Danes pa smemo ugotoviti, da je tudi njegov zadnji doprinos k slovenskemu življenju in k slovenski rasti bil pravilen.

S tem doprinosom si je pokojni sam postavil spomenik, ki se leto za letom obnavlja. Slovenci pa se klanjamo njegovemu spominu.

Blagi Schnabl naj v božjem miru počiva, nepozaben ostane Zahomčanom, nepozaben vsem slovenskim dijakom, ki jih je podpiral, nepozaben Posojilnici Celovec, nepozaben slovenski Zadružni zvezi, kateri je bil trajen odbornik.

Pri nas na Koroškem

(Nadaljevanje s 4. strani)

temi je bilo 10 zakonskih in dva nezakonska. Kar se tiče pogrebov, jih je pri nas umrlo 4, med temi trije moški in ena ženska. Dva moška so pripeljali iz Kotmare vesi, zadnji je bil Polanc iz Gorij. Kar jih je umrlo pri nas, so bili vsi previdени z zakramenti za umirajoče. Porok pa smo imeli v naši fari osem, dve sta bili od drugod. 7.100 pa je bilo obhajil.

Letina je bila še kar dobra ,toče hvala Bogu ni bilo. Strela je udarila parkrat, pa ni napravila posebne škode. Kaj drugega danes nimamo za poročat, ko se bo spet kaj nabralo, vam bomo pa sporočili.

BISTRICA V ROŽU

Po dolgem času se hočemo še tudi mi oglasiti in vam sporočiti nekaj novic iz naše lepe vasi.

Dne 9. januarja smo imeli na Bistrici v tovarni akumulatorjev dr. Leopold Jungfer veselo obrtno proslavo. Delodajalec je povabil vse svoje delojemalce, da so se tam skupno malo poveselili, kar je seve izstavilo obrtnemu vodstvu najlepše spričevalo. Žal je nam bilo samo to, da se šef sam, dr. Jungfer, ni mogel z nami poveseliti, ker ga je bolezen zadržala. Kljub temu pa smo se ga zbrani tam spominjali in mu poslali najlepše pozdrave, ki so bili povezani z željo, da bi prav kmalu ozdravel. Morda še ni prišlo tako lepo do izraza kot sedaj, kako pač vsi delavci ljubijo in spoštujejo svojega šefa in upoštevajo vse zasluge, katere si je pridobil s svojim delom za firmo.

Kar se tiče prireditve, moramo reči, da je potekla res prav „luštno" Ker nas šef, kakor smo že omenili ni mogel obiskati, smo imeli srečo pozdraviti v naši sredi njegovega zastopnika direktorja Schlick-a. Poleg tega sta nas obiskala še vodja obrti dr. Martinak in tajnik obrtnega združenja g. dr. Weissmann.

Našemu šefu pa se zahvalimo tem potom za lepo uspelo slavnost in mu želimo hitro ozdravljenje. Upamo, da bo razmerje med delodajalci in delojemalci tudi v bodoče tako lepo in prijetno kot dosedaj.

F.

POTURJE NA ZILJI

Ni še poteklo staro leto, ko nam je kruta smrt iztrgala iz naše srede dobro, verno in pošteno ženo Terezijo Trink. Rodila se je na Kranjskem 15. oktobra 1885. Od tam je prišla leta 1909 v našo vas kot žena znanega železničarja Alojza Trinka. V zakonu je imela 12 otrok, od katerih jih še sedem živi. Vse svoje otroke je vzgojila v dobre kristjane in pridne delavce. Enega izmed umrlih ji je pobrala nacistična doba, pod katero je mnogo trpela. Toda tega svojega trpljenja ni nikomur kazala, tožila ni nikdar, nosila je vse breme v svojem srcu. Poleg teh in drugih težav, ki jih je imela v teku svojega življenja, je še rada pomagala drugim.

Posebno rada je prebirala naše slovenske liste kot Naš tednik, Nedeljo, Katoliški glas iz Gorice ter Mohorjeve knjige. Tako je ljubila svoj materni jezik, da se v vseh

teh letih, ki jih je preživela v naši vasi, nikoli ni naučila nemščine. Bog ji naj bo dober plačnik, naj se spočije v domači zemlji na poturškem pokopališču. Možu, kakor tudi vsem ostalim pa izrekamo naše iskreno sožalje.

Pa še ena druga vest nas je precej iznenadila. Zvedeli smo, da nameravajo vzeti dvojezično šolo iz naše fare. Da je sploh možno kaj takega v 20. stoletju! To je napredek, to je torej korak naprej! Sklicujejo se na neko ljudsko štetje, toda mi smo prepričani, da to ljudsko štetje v naši fari ni tako poteklo, kot to pravijo. Najprej so s silo črtali marsikakemu, ki je napisal občevalni jezik slovenski, rekli so tudi, da to štetje ne bo podlaga ničemur in glej, temu ni tako. To bi torej naj bilo božično darilo, ki ga nam je pripravila vlada v Celovcu! Kaj takega bi si lahko obdržali za se. Kako je možno vpeljati samo enojezično šolo, ko pa iz naše vasi še vedno 78 odst. zna in govori slovensko. Toda so vasi v fani, ki še mnogo bolj spoštujejo svoj materinski jezik. V naši vasi pa je 22 odst. takih, ki ne znajo, ali pa nočejo znati slovensko in radi teh pa bi naj ukinili na šoli slovenščino? Potem pa naj bodo pravični in naj vpeljejo tudi italijanščino, kajti v naši vasi je tudi nekaj takih, ki govore samo italijansko. Morda bo še italijanski konzul v Celovcu, ko bo izvedel, da so v naši vasi Italijani, zahteval zanje šolo v materinščini. Manjšina ima glavno besedo, to je geslo „naprednjakov" 20. stoletja, to je tistega stoletja, ko se gradijo Združeni narodi Evrope. Za nedostatke na Južnem Tirolskem imajo vsi nemški listi dovolj prostora, za nedostatke pri nas pa prostora ni in teh nedostatkov niti nočejo videti. To je torej „enakopravnost".

Mala vas v eni hiši

Gospodinjska šola v Št. Jakobu je letos tako natrpana, kakor še ni bila. Veseli smo tega zaupanja vsega slovenskega naroda do te šole.

Že v božični ilustrirani prilogi smo brali, da ima gospodinjska šola v Št. Jakobu eno posebnost. Sestre na tej šoli vodijo tudi šivalne tečaje.

V gospodinjski šoli je letos 30 deklet iz vseh delov dežele, mogoče smemo še dodati, iz vseh dežel, kjer živijo Slovenci. To ti je življenje in delo, da se kar veseliš pogleda na to žensko mladino. Učijo se pridno tako v teoriji kakor tudi v praksi.

V šivalnih tečajih pa je 25 notranjih in 25 zunanjih deklet. Vse vrste oblek in perila so v delu in sestre imajo kar dovolj opravka, da ustrežejo vsem željam deklet in sodobne mode. Razume se, da imajo dekleta pač vse mogoče in nemogoče želje in načrte, katere bi rade pri svojem delu uresničile.

In pa še mali živ-žav v otroškem vrtcu. Tudi teh je skoraj trideset. Sestra Celina jih komandira, te malčke. Če pa si človek ogleda prostore, v katerih se ta mladež gibljе, potem se pa porodijo spomini nazaj na našo preteklost in reči moramo, škoda je, da nismo imeli take prilike, da bi obiskovali otroški vrtec in škoda, da nima več otrok prilike obiskovati tak otroški vrtec.

Če sedaj prištejemo še sestre, ki vse delo v tečajih opravljajo, potem pa bomo res rekli, kje ima vse to v enem poslopju prostora. Mala vas v eni hiši. Sto ljudi v enem poslopju. Med vsemi pa vlada harmonija, ki povezuje vse v eno celoto, kateri pa Vsemogočni naklanja veliko blagoslova. Če pri vsem tem pomislimo, s kako skromnimi sredstvi se vsa šola vzdržuje, bomo šele strmeli nad delom sester, ki s svojo požrtvovalnostjo vse to omogočajo. Vse to delo se vrši za božji „lon".

Mladih dni spomin

Po zlatih sanjah mladih dni
srce otožno hrepeni
vedno.
Nikdar ne bo
spet gledalo oko
presrečnih zvezd oh davnih, zlatih dni!

Oh, draga rojstna hišica,
tam moja sreča je doma
še zdaj.
Nikdar nazaj
ne vrne se ta raj,
čarobna luč otroškega srca!

Zdaj nihče ne prebiva tam,
kjer bil je moj domači hram,
naj bo!
Oh, tam bilo
življenje je lepo.
Edin spomin je vse, oh, kar imam!

V. Polanšek

SEZNAM IGER

Hlapec Jernej in njegova pravica, drama v 9 slikah, 31 oseb, mešane vloge. — **Junaki,** burka v enem dejanju, 5 oseb, moške vloge. — **Dvorec na deželi,** farza v 1 dejanju, 4 oseb, moške vloge. — **Prijatelj, rešil si mi življenje!** burka v enem dejanju, dve osebi, moški vlogi. — **Pred sodnikom,** burka v 1 dejanju, 4 osebe, moške vloge. — **Opeharjani žid,** burka v enem dejanju, 3 osebe, moške vloge. — **Čudna kupčija,** burka v 1 dejanju, 3 osebe, moške vloge. — **Čašica kave,** šaloigra v 1 dejanju, 10 oseb, mešane vloge. — **Junaki,** burka v enem dejanju, 5 oseb, moške vloge. — **Radi nagrade,** burka v 1 dejanju, 5 oseb, moške vloge. — **Sluga dveh gospodov,** veseloigra v 2 dejanjih (3 slikah), 13 oseb, mešane vloge. Godi se v Benetkah v 18. stoletju. — **Sovražnik žensk,** enodejanka, šala, 3 osebe, mešane vloge. — **Zamorec,** šaljiv prizor, 5 oseb, moške vloge. — **Damoklejev meč,** burka v enem dejanju, 5 oseb, mešane vloge. — **Kje je meja,** veseloigra v 1 dejanju, 5 oseb, mešane vloge. — **Slaba vest,** veseloigra v 5 dejanjih, 18 oseb, mešane vloge. — **Botra Nerga,** burčica v 1 dejanju, 3 osebe, mešane vloge. — **Knajpov kuplet,** komičen satiričen spev, 1 moška vloga.

Zanimiva sprememba

Zakonski mož: „Vse na svetu se spreminja. Ko sva se vzela, mi je žena rekla Jožek, potlej Jože, nazadnje Pepček. Sedaj mi pa pravi samo še tepček!

Znak žalovanja

Gost: Ali je kdo gostilničarjevih umrl, ker nosi on črn trak? Natakar: „Ne, ampak našemu najboljšemu pivcu je zdravnik prepovedal piti."

Za našo mladino

IZ SLOVENSKEGA KULTURNEGA ŽIVLJENJA

GLOBASNICA

Kljub temu, da se pri nas močno udejstvujemo na kulturnem področju, nam postane vendarle po igrah kmalu dolg čas, tako da si jih kaj kmalu spet zaželimo. Ker mora že iz principa biti Šoštarjeva dvorana pri vsaki igri polna, smo se tudi v nedeljo, dne 10. januarja odzvali v polnem številu povabilu našega katoliškega prosvetnega društva, ki je zelo posrečeno spravilo na oder vsebinsko lepo in poučno, za božični čas primerno igro „VRNITEV".

Poleg dobrega in sigurnega nastopa naših igralcev, čednih oblek in lepe inscenacije, smo videli na odru tudi naše najmlajše, kako so se nam predstavili z instrumenti. Dejstvo je, da najmlajša globaška generacija ne bo dobra samo v igranju in odrskih nastopih, temveč tudi v muziki. Želeli bi samo, da bi napravili orkester in nas čimprej povabili na kakšen družabni večer. Kar pogum! Se bomo še večkrat videli pri Šoštarju.

Poleg tega je nastopil še domači pevski zbor, ki je prireditev olepšal in ji dal to, kar bi eventuelno še manjkalo. Za ves njegov trud naj bo izrečena najlepša hvala štebenškemu in globaškemu organistu in pevovodju Janezu Petjaku, ki ga ima z našimi pevci.

Kakor slišimo, pripravlja kat. prosvetno društvo spet novo igro, s katero nas bodo začetkom meseca februarja presenetili.

SELE

Ljudsko igro „Revček Andrejček" je nameravalo naše kat. prosv. društvo uprizoriti že pred vojno, a ni bilo igralca, ki bi vlogo Andrejčka povsem dobro rešil. Zdaj je pa šlo. Društveni predsednik Albin Olip je Andrejčka posrečeno podal, tudi druge večje in manjše vloge so bile v dobrih rokah. Igra se godi v času, ko ljudje za stara leta niso bili oskrbljeni in so posli po dolgih letih službe onemogli morali prijeti za beraško palico in si od hiše do hiše prositi živeža. Igra ima mnogo ganljivih prizorov, da ti silijo solze v oči, pa tudi smešnih vložkov ne manjka. Zato je zelo ugajala in je bila pri obeh predstavah 3. in 6. januarja zelo dobro obiskana. Vsa čast igralcem! Za predpust nam spet kaj zaigrajte za dobro voljo!

13 letni Blažej Olip, ki obiskuje šolo na Dunaju, si je ob koncu božičnih počitnic pri smučanju zlomil nogo. Prepeljali so ga v celovško bolnico.

Krščanska kulturna zveza naznanja:

Vabilo

Katoliško prosvetno društvo v Šmihelu priredi v nedeljo, dne 24. januarja 1954, ob 8. uri zvečer pri **Šoštarju v Globasnici** in ob pol 3. uri popoldne v Narodnem domu v **Dobrli vasi** lepo igro **„Z LASTOVKAMI".**

K obilni udeležbi vabi

odbor.

Dekleta letošnjega kmetijsko-gospodinjskega tečaja v Št. Rupertu.

Kakor nam kaže slika se dekleta ne urijo samo v splošnem gospodinjstvu, ampak si bistrijo um tudi v šolskih klopeh v razredu. Tu si pridobivajo bistven del znanja za poznejše življenje.

MLADINA PIŠE:

Iz Tinj selskim prijateljicam

Gotovo se boste nekatere začudile, da se spet oglasimo. Ne da mi miru in tako vas hočem tudi v novem letu pozdraviti po „Tedniku". Upam, da ste vse srečne, vesele in polne božičnega miru. Si lahko predstavljam, da ste božične praznike lepo opravile, zlasti pa polnočnico. Tudi jaz sem vas spremljala, toda žalibog samo v duhu, kajti meni bolezen že pet let onemogoča, udeležiti se polnočnice. Prav rada se vas, drage prijateljice v Selah, večkrat spominjam. Gotovo imate pri vas v gorskem kraju precej snega. Kakor se mi zdi, ste sedaj zelo zaposlene z vajami za igre, zato vam tudi ne morem zameriti, če ste že več ali manj pozabile na svojo prijateljico v Tinjah. Če mi bo Bog dal zdravje, se letos vidimo v lepih Selah in bomo preživele še marsikatero urico skupaj. V srcu mi vstaja tiha želja, da se podamo v poletju na skupen izlet pod Košuto ali pa morda celo na Obir. Dolgo že gojim to željo in upam, da bi izpolnitev te želje prinesla tudi vam veselja in da se s tem načrtom strinjate. Jako bi me veselilo, če bi se ob priložnosti oglasile po „Tedniku".

Vsem skupaj, posebno pa Marici, Naniji, Giti, Tinci in Nežki želi prav srečno in milostipolno leto 1954

Vaša prijateljica M. iz Tinj.

Šmarješkim dekletom v Švici

Kar s ponosom smo prebirale vaš božični članek, ki je bil namenjen nam šmarješkim dekletom. Najlepša hvala zanj!

Medtem pa so lepi prazniki minili in že smo se znašli v novem letu, katero želimo, da bi vam bilo prav blagoslovljeno!

Veseli nas, da se še spominjate svoje lepe domovine, nas, vaših sopevk in prijateljic. Ob najlepšem prazniku smo bile ja gotovo najbolj združene v mislih, še posebno pa v molitvi ena za drugo. Prekrasno so nam peli naši božični zvonovi in želeli smo, da bi njih slovesen glas prišel do vseh tistih dragih, ki jih letos ni bilo več med nami, da celo preko vseh dolin in planin k vam. In še naše lepe božične pesmi? Hoteli smo jih zapeti kot betlehemski angelčki nekdaj. Seveda angelskih glasov nismo imeli, a imeli smo isti namen: peti Njemu, neskončni Ljubezni, Rešeniku sveta večno glorijo. Prosili smo ga, da bi dal pravi mir in radost vsej naši domovini.

Kako ste obhajale Novo leto? Ali ste skupaj obhajale silvestrov večer in si lepo zapele po domače. Le dajte! Če ste imele srečo, da ste prišle v tujini tako blizu skupaj in se poveselite in zapojete. Rade prepevajte našo rožansko „N,mav čez jizaro", ona vas bo najbolj spominjala na dobro mamico, skrbnega očeta, domače vasi in fare. — Pokažite tujini prav one lastnosti in čednosti slovenskega dekleta, ki jih našteva naša pesem. „Venček na glavi . . ."

Domovina veliko pričakuje od vas. Bodite ji v ponos. Naj bi vsak videl v vas, da ste hčerke veselega slovenskega naroda. Le tedaj vas bo tujina spoštovala in s tem spoštovala vse Slovence na Koroškem. Bog vas živi!

V upanju, da se še večkrat oglasite v našem dragem listu, vas iskreno pozdravljata v imenu vseh šmarjeških deklet

P. M., N. N.

Fant piše fantom

Predragi fantje somišljeniki! Vem, da vas je še mnogo širom mile naše domovine, ki z veseljem prebirate priljubljeno mladinsko stran ter neustrašeno priznavate prava načela, katera ona zastopa. Pozdravljam vas kar najprisrčneje. Med vami je gotovo še precej takih, ki do sedaj še niso zapustili domačega kraja, prav vam, ljubljeni prijatelji, so namenjene moje vrstice.

Iz svoje skušnje vem, kako marsikateri toži rekoč: „Kako slabo je doma, malo se zasluži, slabo se živi; delati je pa treba od ranega jutra do poznega večera, a ne more se nič prihraniti. Kdor pa gre na tuje, več zasluži in bolje se mu godi. „Ne tajim, da bi vsaj nekaj ne bilo resnice v tem; prav tako sem mislil tudi jaz, ko sem pred leti zapuščal starše in domačo hišo in se šel v tuj kraj učiti rokodelstva. Pozneje sem kot pomočnik bil v službi v raznih krajih ter videl na lastne oči, kako tudi premnog slovenski fant zaman išče sreče v tujini. Kar sem bil v tujini nisem našel nikjer tako mirnega in zadovoljnega življenja, kakor je bilo pod domačim krovom. Zatorej fantje, ako vas potreba ne sili od doma, nikdar lahkomišljeno ne silite v tujino.

Komur je pa usoda odločila, da ne more vedno ostati v domačem kraju, da si hoče kaj prislužiti ali da se hoče naučiti kakega rokodelstva ali kaj podobnega, tistemu bi pa bilo prav toplo za priporočati to-le: Nikdar se ne uči obrti, za katero ni upati, da bi mogel v poznejših letih samostojno izvrševati. Dalje, potrudi se kolikor ti je le mogoče, da prideš kot obrtni vajenec v pošteno krščansko hišo, kjer ne gledajo samo na to, da bi jim kolikor mogoče veliko obdelal, ampak tudi na to, da pomočniki in vajenci vestno izpolnjujejo svoje verske dolžnosti. In ako si prišel v tako hišo, naj ti ne bo vsaka malenkost pretežka, kajti treba se ti je privaditi strogega reda, kateri navadno vlada v taki hiši. To ti je pa tudi potrebno za poznejše življenje.

Ako se boš vestno držal določenega reda, ter natanko spolnjeval svoje dolžnosti, naj te kdo vidi ali ne, potem smeš biti zagotovljen, da boš lahko izhajal, kamorkoli prideš.

Ako prideš kot vajenec v delavnico, kjer mojster sam ni dosti prida, še slabši so navadno pomočniki; veruj mi, da si postavil svojo srečo v veliko nevarnost.

V dokaz tega naj ti bo sledeča resnična dogodba! Pred nekaj leti je prišel z dežele v mesto na Koroškem mlad in pošten fant, učit se rokodelstva k sicer poštenemu mojstru, kateri se je pa v poznejših letih vdal pijančevanju. Zlasti ob ponedeljkih ga je bilo malokdaj dobiti v delavnici. Pomočniki so bili brez nadzorstva. To priliko so porabili za „kratkega". Vajenec jim ga je pa moral donašati iz bližnje prodajalne, za trud so mu ga ponudili par požirkov. Iz početka se je fant branil, rekoč: žganja ne pijem. Toda, ker so se iz njega norčevali, zaradi tega, ga je pozneje tudi nekoliko potegnil. S tem se je sčasoma privadil te škodljive pijače, in pomočnik je lezel vedno globlje v to grdo strast, in kot takemu nikjer ni bilo obstanka. Po več letih je bil sprejet v službo, v kateri je delal tudi pisec teh vrstic precej let, toda ostal je le malo časa.

Ne dolgo potem, sem pa bral v nekem listu naslednjo notico: V T. so potegnili iz vode vtopljenca, ter spoznali v njem 27 let starega rokodelskega pomočnika V. K. Bil je velik prijatelj alkohola. Najbrž je šel čez brv pijan, zgubil ravnotežje, padel v vodo in utonil. Ali ni to zares najžalostnejša smrt za človeka v najlepših letih?

Zares, srce krvavi človeku, ko vidi toliko poštenih fantov, ki prihajajo z dežele v mesta. V najnevarnejših letih so in taki pridejo v slabe druščine, katere jih oropajo vsega, kar je lepega, kar je čednostnega, kar je vzvišenega in potem so v žalost staršev, nadlego sami sebi in drugim; skratka nesrečni časno in večno.

Pa bo morda kdo rekel: jaz bi se jim ne vdal za vse na svetu ne! Da, to je lahko reči, pa težko spolniti. Ako te ljudje, s katerimi moraš dan za dnem skupaj živeti, zbadajo ter smešijo vse, kar ti je svetega, to dragi prijatelj pa boli, in res železne vstrajnosti je treba onemu, ki v takih razmerah ne podleže.

Ker so naša prosvetna društva že precej razširjena, bi ti prav priporočal, da se vpišeš, kajti mlad fant potrebuje tudi poštenega razvedrila. Kako lepo je, ko se fantje enega prepričanja zbirajo v prostorih prosvetnega društva in si tam bistrijo um in blažijo srce, ter občujejo bratsko med seboj. Lahko vam povem, da sem doživel najlepše urice pravega veselja ravno v imenovanih društvih.

Zato, ljubi prijatelji! Ako vam je kaj pri srcu vaša bodoča sreča, stopite v naše vrste, bratsko vas bomo sprejeli, skupno se bomo borili nasproti vsem, ki v blato teptajo vero naših očetov ter smešijo vzvišene naše ideale. V tej nadi vam kličem: Bog z vami in sreča junaška!

Fant iz Podjune.

Posekal jih je

Francoz, Avstrijec in Ribničan so se prepirali, kateri jezik je bolj imeniten.

Francoz je hvalil svojega: Naš jezik je nekaj posebnega, ker mi drugače pišemo in drugače izgovarjamo. Mi pišemo Bordeaux, izgovarjamo pa Bordo.

To ni nič posebnega, pravi Avstrijec. Pri nas pišemo Wien, izgovarjamo pa vin.

Je še vedno naš jezik bolj „kunšten" kot vajina oba skupaj. Se pobaha Ribničan. V Ribnici pišemo lonec, izgovarjamo pa pisker.

Reja telet

Če pride človek tako poklicno iz hleva v hlev, ima pač priliko opazovati, kako je živina oskrbljena in kako se razvija. Dostikrat tožijo kmetje in kmetice, da tele noče uspevati, da sicer storijo vse, vendar ni pravega rezultata, da dekla ne zna ravnati s teleti in podobno.

Pisali smo sicer tudi v našem listu že ponovno o tem vprašanju, naj bo še enkrat nekaj povedano.

Vse naše sedanje domače živali so nekdaj živele divje in tako v naravi rasle, v svežem zraku in pri najnaravnejši hrani in to je mleko neposredno iz materinega telesa.

Danes je brez dvoma zaprt in neprezračen hlev važen faktor pri reji živine, ki ovira naraven razvoj telesa. Drugo pa je vprašanje krme. Pri teletu moramo vsekakor najpreje govoriti o mleku.

Polno in posneto mleko. Polno mleko je naravna krma, kakor jo je dobivalo tele tudi v prosti naravi. To polno mleko vsebuje vse redilne snovi v tistem razmerju, v katerem jih tele potrebuje, vsebuje tudi razne vitamine, ki so teletu za zdravje in normalen razvoj potrebni. Dokler se tele ni privadilo drugi krmi in to gre zelo počasi, tako dolgo je polno mleko nujno potrebno. Razume se, da to mleko ne sme biti shlajeno, marveč takoj od krave.

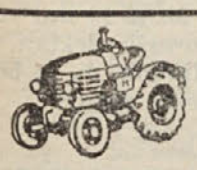

Steyr-traktorji z vsemi dodatnimi stroji
Poslužujte se Steyr-posojil!

NIEMIEZ & RIEPL
kmetijski stroji in popravljalnica
VELIKOVEC — VÖLKERMARKT

Posneto mleko vsebuje le malo masti, v vseh drugih pogledih pa ima iste sestavine kakor polno mleko, dokler tega mleka nismo preveč segreli. Posneto mleko dajemo teletu ali v svežem ali pa v popolnoma skisanem stanju. Polkislo mleko teletu hudo škoduje, ker dobi drisko. Kislo mleko teletu nikdar ne škoduje. Posneto mleko je za tele nek počasen prehod od polnega mleka k vodi. Zavedati pa se moremo, da imamo v posnetem mleku dobro beljakovinasto hrano za tele. Strokovnjaki so preizkusili, da je teletu potrebnih najmanj 400 kg polnega in 500 kg posnetega mleka.

V naslednjem prinašamo preglednico razdelitve krme.

Starost v tednih	polno mleko	posn. mleko	močna krma	seno
	kg	kg	kg	kg
1	4	0	0	0
2	7	0	0.7	0
3	8	0	0.15	0.05
4	8	0	0.20	0.07
5	8	0	0.30	0.10
6	8	0	0.30	0.15
7	7	1	0.40	0.20
8	5	3	0.60	0.30
9	3	5	0.80	0.30
10	2	7	1.00	0.35
11	1	8	1.20	0.40
12	1	8	1.40	0.50
13	0	8	1.50	0.60
14	0	8	1.50	0.70
15	0	8	1.50	0.80
16	0	8	1.50	0.90
17	0	8	1.50	0.90
18	0	8	1.50	0.90
19	0	7	1.50	1.00
20	0	7	1.50	1.00

To so seve množine krme na dan.

V prvih tednih je treba dajati teletu mleko od krave matere.

Močno krmo najbolje pripravimo iz mešanice, ki vsebuje 50 delov ovsenega zdroba, 14 delov ječmenovega zdroba, 20 delov lanenih tropin in 14 delov pšeničnih otrobov.

Tudi pri polaganju sena je treba paziti, da množina ne prekorači bistveno zgoraj navedenih številk, ker bi v nasprotnem slučaju dobilo tele velik trebuh in s časom vseden hrbet.

Pri reji teleta se seve pojavi tudi vprašanje, bomo li tele pustili sesati ali ga bomo z golido napajali. Eden in drug način ima nekaj zase. Če tele sesa, dobi vedno mleko iste temperature, se mleka nič ne zgubi, in tele vzame toliko mleka pri kravi, kolikor ga potrebuje. Na drugi strani imamo s teletom, katero je sesalo in je namenjeno za rejo, zopet težave, če ga hočemo odvaditi.

Če bi krmili po zgoraj navedeni preglednici in bi pri vseh drugih danih pogojih bilo tele zdravo, bi morali doseči pri teletu s pol letom težo od 150 do 160 kg.

Razume se, da v gornjih številkah ni zdravniški recept zapisan, pač pa je povedan primer, kako bi s teleti, katera redimo, pravilno ravnali. Ing.

Tudi gospodarju v pomoč

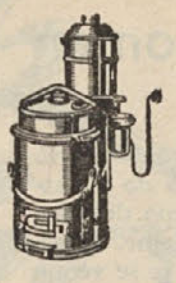

Že zgodaj zjutraj se gospodinja pripravlja na pranje. Po svojem gospodarstvu vidi vrsto strojev. Stroja pa ni tam, kjer njo najhuje zadene, pri pranju. Ona se z gospodarjem skupno veseli in tudi skupno skrbi za nabavo vseh poljedelskih strojev, pa naj si je mlatilnica, rezalnica, grablje ali kosilnica. Oba se zavedata velike gospodarske potrebe takih strojev, ker pač odvzamejo mnogo dela in tudi ostalo delo olajšajo. Pri pranju pa je ostalo vse pri starem. Star škaf stoji v kotu, vodo mora donašati iz studenca. Dostikrat pa sama pri sebi misli ali res ni nobene možnosti, da bi si tudi njej olajšalo delo.

Že je tudi gospodinja brala in slišala o raznih električnih pralnih strojih, ki olajšajo gospodinjam v mestu v veliki meri delo pranja. Le na kmetico gospodinjo vsi premalo mislijo, da bi tudi njej pomagali.

Vrsto dobrih in prvovrstnih pralnih strojev že imamo v rabi. Kurivo je raznovrstno od drv do slame in šote. Kaj imam od najlepše električne pralne mašine, če mi ravno tedaj, ko imam čas za pranje, izpade električni tok, ob priliki neurja poleti ali pri velikem snegu pozimi.

Danes že izdelujejo razne tovarne pralne stroje, ki so izrecno pripravni za podeželske razmere. Kolikokrat se dogaja, da gospodinja pere za vso družino. Tu bi pomenil pralni stroj veliko pomoč.

Danes mehanizacija na vseh poljih ni več zadeva mode, marveč zadeva velike gospodarske nujnosti. Tudi v zdravstvenem pogledu je pralni stroj pomoč. Ravno pri pranju si gospodinja naleze raznih prehladov in drugih bolezni, kar je zvezano z velikimi stroški zdravljenja. Torej gospodarji pomagajte tudi v tem pogledu gospodinjam in svojim ženam. Pri vsakem nakupu pa si dajte od strokovnjaka svetovati, da boste tudi pravilno kupili.

S.

Mislimo na deteljo

Dostikrat se nam dogodi, da detelja slabo vzklije ali da jo potem plevel zaduši.

Izkušnja pa pravi, da je treba detelji tudi dobro pripraviti možnosti, da bo mogla uspevati. Detelja namreč potrebuje apna. Če zemlja nima zadosti apna, bo treba že v jeseni pred deteljno setvijo dati zemlji zadostno množino apna. Detelja je bogata na beljakovinah in take rastline potrebujejo fosforjeve kisline in kalija. Treba bo torej tudi Tomaževe žlindre in kalijeve soli.

Fosforjevo kislino rabi detelja za svoje korenine, radi tega bomo dali Tomaževo žlindro tik pred setvijo ali takoj po njej.

Tudi dušika je treba detelji, tega pa lahko damo z gnojnico.

Tudi čas setve je važen. V suhih krajih je nujna zgodnja setev. Pomladanska vlaga bo rast detelje zelo pospeševala. V zadnjih letih so poskusili deteljo sejati že na zadnji sneg in so pri tem dosegli izredne uspehe.

Potrebna je tudi enakomerna setev, ki pa se z roko le težko doseže.

Če pa deteljo sejemo med drugo žito, moramo tudi to storiti zgodaj. V jeseni pa bomo, če svet ni preveč premočen, na deteljišču pasli, kar detelji prija, če ima trdna tla.

Stabilne cene za mleko

Produkcija mleka se je tekom zadnjega leta v Avstriji tako stopnjevala, da je bilo treba misliti na izvoz mlečnih izdelkov in sicer masla ter sira. Čim se je pojavilo toliko mleka na trgu odnosno v mlekarnah, je nastala takoj nevarnost, da bo cena mleku padla. Mleko pa je skoraj za malega in srednjega kmeta v ravnini edini redni izkupiček in bi vsak padec mlečnih cen pomenil ravno za te gospodarje težak udarec.

Iz državnih sredstev je vlada doplačevala literško premijo 20 grošev in tako poskušala ceno držati.

Z odlokom kmetijskega ministrstva z dne 29. 12. 1953 pa ta premija ne bo več v celoti izplačana, marveč bo dobil kmet od litra le več 17 grošev in 3 groše dobi takozvani „Krisenfond". Denar, ki se bo na ta način nabral, bo služil izključno pospeševanju izvoza mlečnih izdelkov.

Lansko leto je produkcija mleka narasla v Avstriji za 16 odstotkov. Mlekarne so prevzele 1,100.000 ton mleka. Na Koroškem so dosegli največji porast in sicer 36 odstotkov.

Poraba mleka in mlečnih izdelkov pa je v Avstriji dosegla šele 80 odstotkov leta 1938.

Pri nas prodajajo presno maslo v mlekarni po 31.40 šil. Izvoz pa je mogoč za ceno 25 šil. in to pri najboljši kvaliteti. Radi tega bo iz „Krisenfonda" plačana razlika. Vsekako bo kmet prikrajšan za tri groše pri litru mleka, na drugi strani pa se bo mogel mleka znebiti.

JUGOSLAVIJA IZVAŽA TEKSTIL

Jugoslovanska tekstilna industrija igra v izvozu vedno večjo vlogo. Odjemalci so Turčija, Sirija, Libanon in Abesinija. Izvažajo predvsem bombaževe tkanine. Do konca oktobra 1953 so izvozili 13 milijonov metrov tekstilnega blaga. S tem izvozom mora tekstilna industrija tudi sama kriti vse potrebe po tujih devizah (tujem denarju), katerega potrebuje za uvoz bombaža.

Ugodna letina 1953 je omogočila razmerno večji izvoz poljedelskih pridelkov in tako je bil omogočen tudi večji uvoz kave, riža in južnega sadja.

Gospodarske zanimivosti

PRIDELEK SLADKORJA

Avstrijske tovarne sladkorja so predelale vso sladkorno peso lanskega leta. Leta 1953 so avstrijski kmetje pridelali 10,7 milijonov meterskih stotov sladkorne pese; leto poprej je znašal ta pridelek 8.75 milijonov meterskih stotov, čeprav je bilo leta 1952 posajenih s sladkorno peso 41.900 ha, lani pa samo 36.400 ha. Letošnja produkcija sladkorja znaša 160.000 ton, leta 1952 pa je znašala 120.000 ton. Celotna poraba sladkorja znaša letno 170.000 do 180.000 ton, tako bo torej letos le malenkosten uvoz sladkorja potreben.

Zadnja pesa je bila po hektarskem donosu in tudi po vsebini sladkorja prvovrstna in so radi tega kmetje dosegli dobre cene za svoj pridelek.

Seve pri sladkorni pesi ni samo sladkor važen, važna je tudi krma, ki pri predelavi odpade.

DRŽAVNO GOSPODARSTVO

Že zadnjič smo pisali, da se je tekom leta 1953 avstrijsko gospodarstvo zelo opomoglo.

K zboljšanju gospodarskih razmer pa je bistveno pripomogla tudi ameriška pomoč od leta 1945 naprej. V tem času je Avstrija dobila 960 milijonov dolarjev, kar bi v šilingih pomenilo 24.000.000.000, torej 24 milijard. Naš državni proračun znaša 20 milijard na leto. Torej je bila ameriška pomoč tako velika, da bi ves državni aparat vzdržali brez vseh davkov nad eno leto. Tekom zadnjega leta je znašala ta gospodarska pomoč le več 50 milijonov dolarjev.

Ker je za tekoče leto ameriška pomoč skrajšana za vse države, ki imajo svoje gospodarstvo v redu, bo seve tudi v Ameriki mogoče znižati davke. Take države v Evropi so Avstrija, Belgija, Danska, Norveška in Holandija.

TUDI SAMOPOMOČ

Pri množini mleka, ki se dovaža mlekarnam, so te prisiljene oddajati posneto mleko kmetom nazaj in sicer približno po ceni 45 grošev.

Tirolske mlekarne pa so z januarjem določile, da mora kmet za vsakih 1000 litrov mleka vzeti v mlekarni 2.50 kg sira.

DUNAJSKI VELESEJEM

Dunajski velesejem se vrši v času od 14. do 21. marca.

Prijave razstavljalcev so končane in se je tudi letos prijavilo nad 2.500 firm.

1.600 skupin iz industrije, obrti in kmetijstva bo pokazalo na sejmu svoje izdelke, deloma tudi popolne novosti. Tako klobučarji, mizarji, izdelovalci igrač, sodarji, izdelovalci čevljev itd.

Poseben oddelek sejma je določen za vozila vseh vrst, kjer bodo razstavili in predvajali najmodernejše izdelke.

NAJLEPŠE DARILO ZA
VSAKO PRILIKO

Slovenska kuharica
XI. izdaja
S. M. F. KALINŠEK
Knjiga obsega 750 strani z lepimi slikami. — Slovensko kuharico naročite pod naslovom „Kranjski Janez", Naš tednik — Kronika, Celovec, Viktringer Ring 26.

Praktična kuharica
VI. izdaja
PAVLA ZAKONJŠEK
Knjiga obsega 270 strani in ima bogato izbiro z nasveti in navodili. Praktično kuharico naročite pod naslovom „Kranjski Janez", Naš tednik — Kronika, Celovec, Viktringer Ring 26

Na Koroškem je še 600 učnih mest prostih

Jako zanimiv je bil referat predsednika vajeniškega sosveta diplomiranega kmetovalca Kanz-a, ki je ugotovil, da more na Koroškem še 200 učnih obrti sprejeti 600 vajencev. Trenutno je zasedenih šele morda kakih 200 mest. **Zainteresirani naj bi se te možnosti poslužili,** kajti na teh učnih mestih bo mladina lepo oskrbljena in dobro vzgojena. Lani n. pr. je položilo 440 vajencev izpite.

Da je Koroška v kmetijstvu od vseh zveznih dežel res vzgledna in stoji na prvem mestu, je potrdila v svojem govoru zastopnica ministrstva za kmetijstvo, ga. Guglmayer. Govorila je učiteljicam iz svojega bogatega zaklada izkušenj, ki si jih je nabrala kot referentinja za gospodinjske zadeve. Ostro je obsodila pojmovanje: „Če nekdo za nobeden poklic ni zmožen, za kmetijstvo pa že bo, kajti tudi za kmetijstvo se je treba uriti in šolati. S takšnimi in podobnimi izjavami, ki jih tu in tam slišiš, zgubi kmečki stan ugled, ko bi vendar moral biti eden najbolj spoštovanih poklicev, ker daje vsej državi eksistenčno podlago."

Ob zaključku zborovanja je govorila še ga. dr. Fischer iz Beljaka o vzgoji kmečke mladine. Skioptične slike iz praktičnega gospodinjstva, ki jih je pokazala ga. dr. ing. Bayer iz Gradca, so zaključile zborovanje. — V razgovoru pa so učiteljice dale marsikateri namig, kako bi se to ali drugo dalo lepše urediti in napraviti bolj racionalno. Zelo uspelo zborovanje pa je izvenelo v obljubi kmet.-gospodinjskih učiteljic, da so pripravljene boriti se in delati za dom, kmetijo in kmečko domačijo.

LURD — svetovni fenomen

(1. Nadaljevanje)

Bernardka je padla na kolena in je s široko odprtimi očmi zrla na prikazen. V oddaljenosti 15 do 20 korakov, 3 do 4 metre visoko vidi čudovito lepo dekliško podobo. Ali se ji sanja? Svojim očem ne verjame. Pomane si oči. Pomane si jih še enkrat. Prikazen je še vedno tu. Bernardka zamiži, zopet pogleda. Prikazen je še vedno tu. Smehlja se ji, kima ji z glavo, kakor bi hotela reči: „Ne motiš se! Res je, kar vidiš!"

Prikazen je oblečena v snežno-belo bleščečo obleko: na glavi ima bel pajčolan; predpasana je z modrim (plavim) pasom; na vsaki izmed bosih nog ima po eno zlato rožo. Na desni roki ji visi dolg bel rožni venec; bele so korale (bobke), verižica je zlata.

Bernardke se najprej poloti bojazen, strah, ki pa vsled milobe in ljubeznivosti prikazni kmalu izgine. Bernardka seže po rožnem vencu, ki ga je nosila v žepu. Rada bi začela moliti, a vsled začudenja in iznenadenja nemo in negibno strmi v prikazen. Tedaj je prikazen dvignila roko in se pokrižala. Pokrižala se je tudi Bernardka in začela moliti rožni venec. Tudi Gospa gori v izdolbini je vzela rožni venec v roko in posamezne jagode so ji drsele skozi prste. Toda njene ustnice se niso pregibale, niti pri očenašu, niti pri zdravi Mariji. Samo če je Bernardka rekla: čast bodi Očetu . . ., je prikazen molila zraven in je spoštljivo priklonila glavo.

Prikazovanje je trajalo toliko časa, da je Bernardka zmolila cel rožni venec. Ko je odmolila zadnji: čast bodi . . ., je prikazen stopila v ozadje in je izginila. Izginila je tudi bleščeča svetloba in vse je bilo zopet kakor pred pol ure. Bernardka pa je še vedno klečala na bregu potoka. V tem sta prišli tovarišici iz gozda. Bernardka je vstala, sezula nogavice in prebredla potok. Rekla je: „Zakaj sta tako vpili, da je voda tako mrzla? Meni se je zdela tako topla kakor voda za pomivanje." — „No, potem si zelo srečna, kajti bila je v resnici zelo mrzla, sta odgovorili oni dve.

Deklice so se z nabrano suhljadjo vrnile domov. Med potjo je Bernardka vprašala: „Ali vidve nista ničesar videli?" — „Videli? Kaj meniš? Ali si ti kaj videla?" — „Ah, če vidve nista ničesar videli, tudi jaz nisem ničesar videla." A oni dve ji nista dali pokoja. Bernardka sprva ni hotela ničesar povedati. Šele, ko sta ji oni dve sveto obljubili, da ne bosta nikomur povedali, je rekla: „Videla sem nekaj snežno-belega, belo oblečeno Gospo." In jima je povedala vse, kar je videla.

Prišle so domov. Nobena ni ničesar povedala. Ko pa se je zmračilo, se Bernardka ni mogla več premagovati. Izbruhnila je v glasen jok. „Kaj ti je, otrok?" je zaskrbljeno vprašala mati. Ker Bernardka ni takoj odgovorila, je sestra začela pripovedovati. Mati je neverno poslušala. Potem pa je rekla: „Toda otroka, to so prazne domišljije in sanjarije. Gotovo je bila pomota. Kdo ve, kaj je bilo." Bernardki pa je rekla: „Ne misli več na to in ne pojdi več k votlini. Prepovedujem ti." — Žalostna je šla Bernardka k počitku. Žalostilo jo je, da ji lastna mati ni verjela. A sama zase je bila prepričana, da niso bile sanjarije ,marveč da je bila polna resničnost, kar je videla.

Druga prikazen. Prišla je nedelja, 14. februarja. Bernardko je vleklo k votlini. Povedala je to svoji sestri Mariji Antoniji. Ta zopet drugim deklicam. Skupno so prišle do sklepa, da je treba najprej dognati, ali je prikazen nekaj svetega ali nekaj hudobnega. V ta namen se je treba poslužiti blagoslovljene vode. Rekle so Bernardki: „Če zopet pride, jo moraš poškropiti z blagoslovljeno vodo in ji reči: Če prihajaš od Boga, pridi bližje, če prideš od hudiča, se poberi." — Nato so se lotile matere. Ta se je nekaj časa ustavljala, potem je dovolila, da smejo iti. Pol ducata deklic se je napotilo k votlini. V župnijski cerkvi so stekleničico napolnile z blagoslovljeno vodo.

Ko so prišle k votlini, je rekla Bernardka: „Molimo rožni venec." In je pokleknila. Vse ostale so v polkrogu pokleknile poleg nje. Malo trenutkov na to je veselo kriknila Bernardka: „Tukaj je! Tukaj je!"

„Kje, kje?" so vprašale druge. Bernardka je pokazala s prstom na izdolbino. Pogledi vseh so se zapičili tja, a nobena ni ničesar videla. Bernardkin obraz pa je žarel od sreče. „Hitro, poškropi jo z blagoslovljeno vodo," je rekla ena izmed deklet in ji podala stekleničico. Bernardka je poškropila vodo proti Gospej in je rekla: „Če prihajaš od Boga, pridi bližje!" Prikazen se je poklonila in ponovno prikimala, kakor bi hotela reči: „Dà, dà, gotovo od Boga prihajam!" In je stopila čisto ven na rob skale, kakor bi hotela reči: „Glej, otrok, bližam se!" Besed: „Če prideš od hudiča, se poberi!" Bernardka ni izgovorila. Čutila je, da bi bilo to krivično in neprimerno.

Po tej drugi prikazni je bila Bernardkina mati tako huda na Bernardko, da ji je rekla: „Neumnica, kaj uganjaš? Ali naj zaradi tebe pridemo vsi v sramoto?" In je hotela hčerko s šibo tepsti. Bila je namreč prepričana, da je vse skupaj zgolj Bernardkina izmišljotina. A drugi so neumestno kazen preprečili, češ, da Bernardka ni ničesar zakrivila.

Tretja prikazen. Minilo je zopet nekaj dni. V sredo pa sta prišli dve ženski in sta začeli Bernardkini materi prigovarjati, naj vendar hčerko pusti iti k votlini. Kajti, kdo ve, tako sta rekli, če ni kaka verna duša, ki mogoče potrebuje sv. maš. Mati se je nekaj časa ustavljala, potem pa je dovolila, da je Bernardka drugi dan, v četrtek, v spremstvu obeh žensk smela iti k votlini. Sklenile so tudi, da bodo vzele črnilo, papir in pero s seboj, da bi prikazen, če noče govoriti, napisala, kaj želi.

V četrtek zjutraj ob sončnem vzhodu so prišle k votlini. Bernardka je prikazni pomolila papir in rekla: „Draga gospa, če mi hočeš kaj sporočiti, bodi tako dobra in zapiši tukaj, da bomo vedeli, kaj želiš."

Nasmehnila se je vzvišena Devica in z rahlim glasom odgovorila: „Odveč je, da bi ti napisala, kar ti želim povedati. Stori mi le veselje in pridi skozi 14 dni vsak dan semkaj." „Da, obljubim," je odgovorila deklica. In prikazen je odgovorila: **„In jaz ti obljubim, da te bom storila srečno, ne na tem, pač pa na onem svetu."**

(Dalje prihodnjič)

Slovenske oddaje v radiu

CELOVEC (val 417.2 m)

Poročila in objave pri vsaki popoldanski oddaji.

Nedelja, 24. Jan.: 7.15—7.20 Duhovni nagovor. 7.20—8.00 S pesmijo pozdravljamo in voščimo. — **Ponedeljek, 25. Jan.:** 14.30—14.45 Poročila, objave, politični pregled. 14.45—15.00 Iz tehnike in znanosti. — **Torek, 26. Jan.:** 14.30—14.45 Poročila, objave. Zdravniški vedež: O zastrupitvah z mesom. 14.45—15.00 Slike iz zgodovine: Rimska omika. 18.30—18.55 Vam v razvedrilo igrajo: Bojan Adamič in „Combo Adria". — **Sreda, 27. Jan.:** 14.30—15.00 Poročila, objave. Za ženo in družino. — **Četrtek, 28. Jan.:** 14.30—15.00 Poročila, objave. Tenorist Dušan-Pertot poje pesmi slovenskih skladateljev. — **Petek, 29. Jan.:** 14.30—15.00 Poročila, objave. Za naše male poslušalce. — **Sobota, 30. Jan.:** 8.45—9.15 Športni obzornik. 18.30—19.00 Zbori pojejo. — **Nedelja, 31. Jan.:** 7.15—7.20 Duhovni nagovor. 7.20—8.00 S pesmijo pozdravljamo in voščimo.

TRST II. (306.1 m ali 980 kc sek)

Dnevne oddaje: 7.15—8.30, 11.30—14.45, 17.30—24.00. — Ob nedeljah: 8.00—24.00.

LJUBLJANA (val 202.1, 212.4, 327.1 m)

Zdravstveni nasveti vsak torek ob 17.30. Kmetijski nasveti vsako nedeljo ob 15.30 — Vsak dan ob 19.00 na valu 327.1 m oddaja za inozemstvo.

RADIO VATIKAN

Oddaje vsak četrtek in vsako soboto ob 19. uri. Vsako nedeljo ob 18. uri „Verska ura". (val 50.25, 31.10, 25.55 in 196 m)

PARIZ (val 30.17 in 41.89 metrov)

Oddaje vsak dan od 19. ure do 19.20

En starček je biv, je SCHLEPPE rad piv, dolgo je živ!

Sol za koline — kolofonijo, špago, nože in kaveljni kuhinjski stroji za rezanje mesa, aparati za streljanje in vse potrebščine za koline SAMO PRI

MAX GRAMILLER
Celovec-Klagenfurt, Adlergasse 14

Solid Leistungsfähig Altbekannt MÖBEL Altbewährt
Klagenfurt, St.-Veiter-Straße 15
Telefon 22-58

KINO

CELOVEC-KLAGENFURT

PRECHTL
Od 22. do 25. 1.: **„Die Nacht mit der Witwe"**
Od 26. do 28. 1.: **„Grosser Atlantik"**
Od 29. do 1. 2.: **„Die Rache des Korsaren"**

STADTTHEATER
Od 22. do 25. 1.: **„Du bist die Welt für mich"**
Od 26. do 28. I.: **„Banditen ohne Maske"**
Od 29. do 4. 2.: **„Hokuspokus"**

DOBRLA VES
23. 1. ob 20. uri in 24. 1. ob 16. uri **„Der Verschwender"** (barvni film).
27. 1. ob 20. uri **„Türme des Schweigens"** (ni za mladino).

JAX šivalne stroje od 2.675 šil. dalje avstrijski proizvod, ugodni obroki do desetih mesecev. Prosta dostava po vsej Koroški na dom. Trgovina z radijskimi aparati, šivalnimi stroji in kolesi **UHRMANN,** Celovec - Klagenfurt, St. Veiter Strasse 140.

Krmilna korita, betonska okna, **premog in drva** Stefan **BERGER** (Bürstenberger) Klagenfurt, Waaggasse 14 in Rosentaler Strasse 40.

Damska frizerka Matilda Zotter, Celovec, Salmstrasse 3.

Gumijasti škornji, delavski čevlji najceneje v trgovini s čevlji **NEUNER — Klagenfurt**

Vodilna trgovina za matracni gardl, blago za pohištvo, polnilni material, juto, oprtnice, motvoz, juto za dekoracije **NEDELKO, Celovec,** 8.-Mai-Strasse 11

HARMONIKE! Scandali, Dalappe, Hohner, vsi modeli na zalogi, poceni, tudi na obroke samo pri **STRANZLs-ERBEN,** Celovec- Klagenfurt, 8.-Mai-Strasse 20.

Radio aparati in aparati za britje na obroke **Radio Wretschnig,** Celovec, Villacher Ring 23.

AKORDEONI
nemških in italijanskih znamk, 32 basov S 1250.—; 80 basov 2 registra S 2.350.—; diatonične harmonike 3- in 4-vrstne INSTRUMENTI — PIHALA
Največja izbira - ugodni obroki — poceni
HERGETH - Celovec, Burggasse 23

Eternit
Albert Fleischmann
KROVSKI MOJSTER
CELOVEC-KLAGENFURT
Wulfengasse 2a - Tel. 15-23
Vogal Viktringer Ring-a nasproti deželne vlade.

Perilo, bluze, trikotaže
kupite SEDAJ posebno POCENI in DOBRO pri
Rosl. König
CELOVEC-Klagenfurt, Bahnhofstrasse Nr. 9

Sveč vseh VRST po ugodnih cenah za **svečnico** priporoča
G. STÖCKL
Svečar in slaščičar
PLIBERK — BLEIBURG
Posebne popuste za župne urade

Premog — Drva
GRESSEL
Vhod Stoiser & Wolschner - Bahnhofstr. 87, tel. 25-43

Cenjenim čitateljem sporočava, da sva prevzela WEINSTUBE
Reblaus
v Celovcu - Klagenfurt, Fleischbankgasse 3 (za trgovino Umschaden)
Izborna vina in druge pijače. Za obisk se priporočata *Margit Schütze-Scherz*

Ne samo
župnim uradom
vsakemu naročniku „Tednika"
pomagamo
Pri vseh svojih nakupih se obračajte za nasvet na oglasni oddelek našega lista.
Pri večjih nakupih vam preskrbimo
popuste
Preskrbimo vam nadalje točno
dobavo
Preskrbimo vam tudi blago dobre kakovosti.
Ne zamudite torej ugodne prilike in naročajte po naših nasvetih
boljše in cenejše
Vedno smo vam z nasveti na razpolago, zato se obračajte na nas (zadostuje dopisnica).
OGLASNI ODDELEK
„Našega tednika"
v Celovcu, Viktringer Ring št. 26
Telefon 43-58

Zimska RAZPRODAJA in BELI TEDEN
Pri nakupu flanele, barhentov in „Wolline" blaga za obleke, zimskega perila za moške, ženske in otroke, volne, kratkih nogavic, nogavic in rokavic, molina, posteljnega blaga in inleta, flanelastih rjuh, perja za blazine in pernice, blaga za pregrinjala, kovtrov, modrocov itd.
kljub dosedanjim nizkim cenam
še POPUST DO 20%
pri
KRISCHKE & CO.
CELOVEC — KLAGENFURT, 8.-MAI-STRASSE 3 in Neuer Platz 12

Naročniki! Kupujte pri tvrdkah, *ki oglašujejo v Vašem listu*

List izhaja vsak četrtek. — Naroča se pod naslovom: „Naš tednik", Celovec, Viktringer Ring 26. — Naročnina mesečno 3 šil. za inozemstvo 4 dolarje letno. Odpoved za en mesec naprej. — Lastnik in izdajatelj Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik Albert Sadjak. — Tiska tiskarna Družbe sv. Mohorja, vsi v Celovcu, Viktringer Ring 26. — Telfonska številka uredništva in uprave 43-58.